

Новини ▶ 4

АЕЦ “Козлодуй” е технически готова да приеме реактора за “Белене”

Новини ▶ 5

Екологите отново излизат на протест заради “Рила-Буфер”

Пазари

BONNIER

pari.bg

Сряда

9 март 2011, брой 46 (5105)

USD/BGN: 1.40727

▲ +0.94%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.38980

▼ -0.93%

Българска народна банка

Sofix: 444.09

▲ +0.52%

Българска фондова борса

BG40: 131.24

▶ 0.00%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

ПЕТРОЛЪТ СПРЯ ДА ПОСКЪПВА

Саудитска Арабия, Обединените арабски емирства, Кувейт и Нигерия имат възможност да компенсират намалените доставки от Либия

Прогнозите на американски банки са до края на годината цените на петрола да останат близки до сегашните

В Либия продължават сраженията между противници и привърженици на Кадафи за контрол върху находищата

▶ 10

Пазари ▶ 11

Българските индексни фондове са най-доходоносните през 2011 г.

Пазари ▶ 12-13

Вносителите на автомобили връщат лизинга като водеща форма на продажби

Компании ▶ 19

ITD Network придоби напълно оператора “София онлайн”

▶ Стоян Тодоров, изп. директор на ITD Network

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Николаос Хумис

Николаос Хумис е новият главен търговски директор в Globul. Той ще отговаря за дирекциите „Корпоративни продажби“, „Продукти и услуги“, „Реклама и комуникация“, „Обслужване на клиенти“ и „Продажби на дребно“ в компанията. Хумис се присъединява към Globul след директорски пост в COSMOTЕ Румъния. Кариерата му започва в OTE Group през януари 2007 г., където управлява „Продажби услуги за пренос на данни“.

Губещ
Деница Урумова

Висшият съдебен съвет уволни дисциплинарно младши съдията от Благоевградския окръжен съд Деница Урумова. Урумова беше замесена в скандала с имоти на магистрати в Приморско. През 2007 г. дъщерята на съдията от Върховния административен съд Николай Урумов е получила право на строеж върху парцел като социално слаба. В момента там има строеж на хотел.

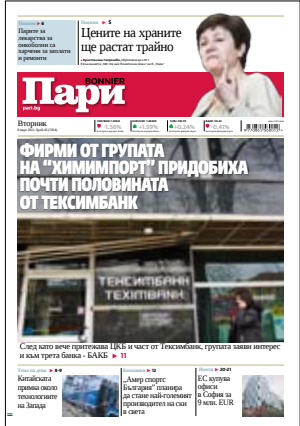
Мнения

► **Кадафи ще го оттеглят!** Жив или мъртъв, проблемът остава. А той е племенно-родовата организация на този богат на нефт район. Това е „сблъсък на цивилизации“, както Хънтингтън говори.

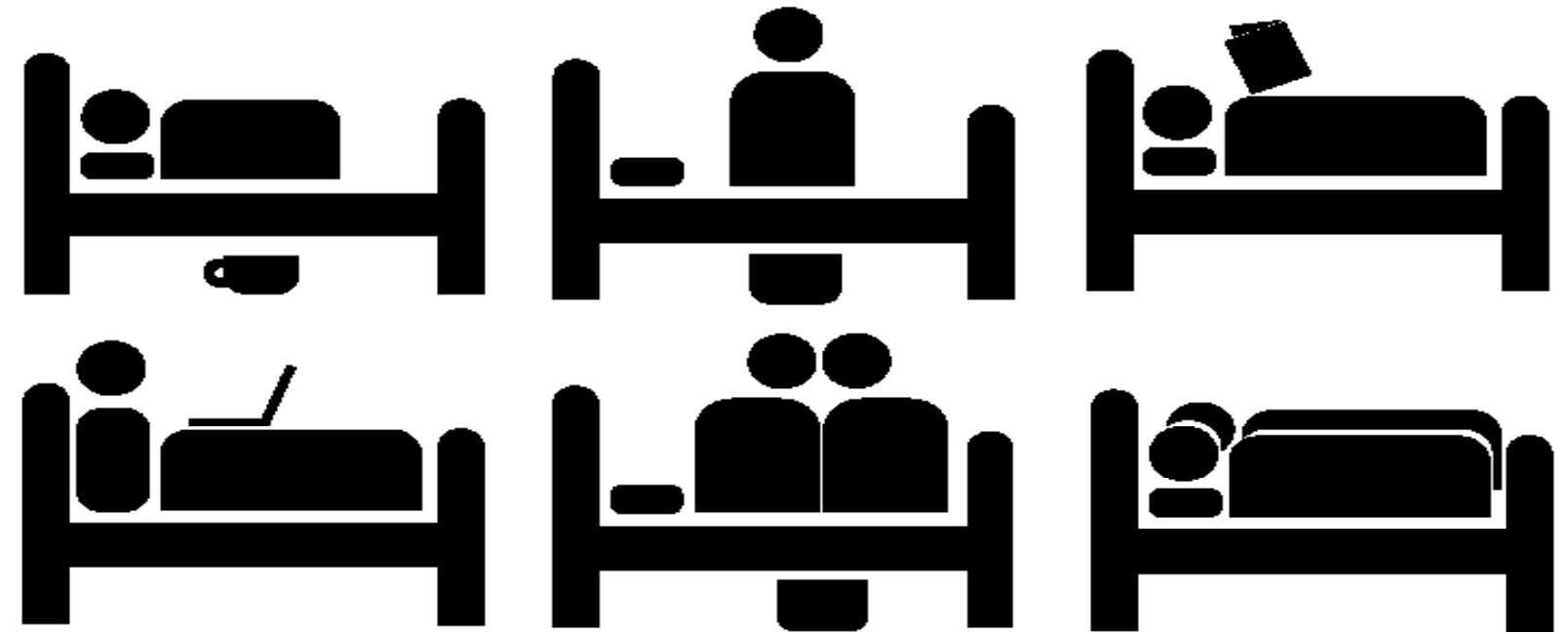
Читател

► **Този смешник е кукла на конци...** както и всички преди него! Чака да му спуснат гумите от Щатите и ЕС. Както навремето от Москва!

яве6

Коментар

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Време е да си говорим откровенно

pari.bg Топ 3

1 Цените на храните ще растат трайно. Наблюдение на цените има смисъл за разкриването на картели, но борба с покачването на цените няма как да има в пазарна икономика, смята Кристилина Георгиева, еврокомисар за Международно сътрудничество, хуманитарна помощ и реакция при кризи.

2 Еврокомисар Кристилина Георгиева беше обявена за най-влиятелната жена в България на специална церемония тази вечер в хотел „Шератон“, организирана от в. „Пари“.

3 Храните ще останат скъпи още години. Според МВФ има реален риск сегашните рекордно високи цени да се запазят много по-дълго, отколкото при предишното поскъпване на храните през 2007-2008 г.

Кавгите между представители на природозащитните организации и държавните структури, по-конкретно екоминистерството, за зони от „Натура 2000“ и потенциални проекти за ски курорти в Рила, Пирин и други региони, се водят ожесточено вече четвърта година. Цитират се територии, имена на инвеститори, част от които в момента са и подсъдим по различни обвинения, изказват се подозрения за злоупотреби, политически чадъри и т.н. Повечето непотвърдени. Правителството на ГЕРБ дойде на власт и с това обещание - че всички подозрения за злоупотреби ще секнат и всички проблеми в областта ще се решат. Въпреки това обаче историята продължава. И въпреки твърденията на представителите на това министерство, че всичко е прозрачно и че е по правилата, очевидно нещо не е наред.

В екоминистерството условно делят природозащитниците на „манипулатори“ и „професионалисти“. Към момента обаче и едните, и другите продължават да твърдят, че в министерството има хора, които упражняват политическо влияние за определени територии. И е време това да спре и нещата да

Ани Коджаиванова
ani.kodzhaivanova@pari.bg

” Спорът за ски курорти в планините трябва да излезе от екологичните рамки и да стъпи на икономическите. Имаме ли нужда от още хиляди легла в ски курорти и как ще ги напълним?

бъдат казани с истинските им имена. Има ли реални проекти и намерения за строежи в Рила и Пирин? Къде точно са те, с какви параметри са и кой стои зад тях? Има ли наистина хора в държавни структури, които им ходатайстват?

Време е също така спорът да излезе от екологичните рамки и да се позиционира и на икономическата плоскост. И министерството на икономиката да вземе отношение. Защото, ако всички слухове за нови ски курорти се окажат реалност, въпреки че кризата опразни джобовите на инвеститорите, това означава в Рила и Пирин да се появят хиляди нови легла. А това не трябва да става без икономически анализ и оценка: има ли България нужда и най-вече потенциал и капацитет да напълни тези легла с туристи?

А този отговор е повече от очевиден. Ако сте били тази зима в Банско, сигурно ви е направило впечатление, че огромните апартаментни комплекси в покрайнините са напълно празни. Градчето също не е зялото от туристи, въпреки че общината охотно представя розова статистика. Пистите пък вече разчитат основно на

изкуствения сняг. Климатичните промени са факт, колкото и да не ни харесва. Защо тогава са ни още десетки хиляди легла, които ще останат празни? И защо двете общини Разлог и Банско настояват да ги има?

Проблемите на туризма в България в огромната си част дойдоха именно от липсата на планиране и контрол от страна на държавата. Досега всичко беше оставено на интереса на инвеститорите. А тяхната цел е да построят и продадат апартаментите и хотелите. И след като реализират печалба, не е тяхна работа как ще бъдат напълнени и менажирани те. Управлението обаче трябва да се интересува от това. Най-малкото, защото постоянно изтъква как туризмът е един от основните икономически стълбове на България. Така че време е и ведомството на министър Трайков да влезе остро в спора и да определи има ли нужда икономиката на България от още ски комплекси или не. Иначе инвеститорите ще намерят начин да строят, ако наистина искат. Със или без „Натура 2000“, със или без Закона за горите, със или без общи устройствени планове. В България винаги има начин.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
liliia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanassova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

Визуален редактор
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg

Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
Георги ПАНАЙОТОВ - 4395871
georgi.panayotov@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395857
plamen.dimitrov@pari.bg

ТЕНДЕНЦИИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395876
teodora.mousseva@pari.bg

PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглюка ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

„Предпочитам да запазя неутралитет в тези избори. Така мисля, че е редно. Освен ако ситуацията не стане доста сложна и драматична

► Георги Първанов за предстоящите президентски избори

Число на деня

117 020

► лв. е размерът на глобата, която КЗК наложи на две фирми за кисело мляко за имитация на марка „Бул Милк“ ЕООД е произвеждала, а „Млечна промишленост - Хасково“ е разпространявала млякото „Тонус“, което имитира прогукт на „Булмилк Тонус“

Коментар

Мухлясало-комсомолските патриотари

Трети март. Фейсбук, Туитър и стената на блок 129 в квартал „Меден рудник“ крещат: „gordeq se 4e sam Balgarin!!!“. Президентът помпозно заявява, че никой европейски доклад не е важен колкото завета на предците ни. Волен Сидеров зове да се спрат новините на турски и да бъде признат българският геноцид 1396-1913. Не отваря дума да се забранят чалгата и турските сериали - все пак е предизборна година.

Направена е първата стъпка по програмата „Христо Стоичков-президент-президент“. Камата е назначен за консул в Барселона. Традиционен цари пълен хаос в разбирането кое ни прави народ. Майка България, чийто паметник беше открит в Каспичан преди два месеца, и осемте й милиона деца се оказват едно доста объркано семейство.

Представянето на родината като майка води до цял куп трагедии. Българските родители са наговарени с нечовешки очаквания: да осигуряват децата си през цялото следване, да им построят „поне по един“ апартамент и да си траят, когато сетне някой нелюбезен зет им забрани да посещават същия този апартамент. По същия начин мнозина смятат, че като наша майка страната трябва да ни осигурява с пържени кюфтенца, домашна лютеница и безплатно здравеопазване, независимо дали нещо сме свършили и дали нещо даваме в замяна.

Никола Пенеv,
nikola@nicodile.eu

„Мрънкащите български интелектуалци се надпреварват да свидетелстват, че съдбата ни е резултат на всичко друго, но не и на собствените ни действия

Майката страдалка е обект на всевъзможни литературни тъжби. Недялко Йорданов ми опротивя завинаги когато се помоли „Бог да пази България в тази безумна лотария, за да изтегли билета, в който се крие късметът“. Така и не се намери кой да каже на Иван Кулеков, че деветдесетте приключиха - все още слушаме траурните му монолози за съдбата на родината.

Ние сме вечната жертва - на византийците, на турците, на европейците, на прехода, на поредната антибългарска кампания и прекалено често - на УЕФА. Мрънкащите български интелектуалци се

надпреварват да свидетелстват, че съдбата ни е резултат на всичко друго, но не и на собствените ни действия. Това за съжаление е самосбъдващо се предсказание: толкова свикнали да се чувстваме оцетени, че рядко се сещаме да погледнем какво аджеба можем да направим с тези 16 милиона ръце.

Не е ясно на какво отгоре Г. Първанов има право да гледа надменно на европейските доклади, но за другото е прав - важно е да се вслушаме в завета на предците. Още Левски е казал: „От нас зависи да сме равни с другите европейски народи“. Впрочем също така и че „Българи, турци, евреи и пр. ще бъдат равноправни във всяко отношение“. Това по повод Сидеровите напъни.

Семейната метафора няма смисъл, но и да имаше, щеше да е наопаки. Страната ни е много повече функция на нас, отколкото ние на нея. Държавната администрация, здравеопазването, образованието са населени и управлявани, практикувани и ползвани от съвсем истински хора. Така че надеждата ми е, че в някоя от близките години вместо мухлясало-комсомолски патриотари по националния празник ще слушаме лидери, които са успели да ни убедят, че най-голямата част от съдбата ни - като индивиди и като общност - зависи от самите нас. □

*Никола Пенеv е доктор по математика от Станфордския университет

Фалстарт

► Софийският градски съд отложи началото на делото срещу бившия социален министър Емилия Масларова. Тя е обвинена в присвояване на над 11 млн. лв. от ремонта на социален дом в Стара Загора. Масларова каза, че е невинна, и обвини прокуратурата, че води политически процес

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

 МКВ Unionbank
Специално за теб

Ипотечният кредит е нещо твърде важно за реклама във вестник.

Заповядайте да го обсъдим с нужното внимание в МКБ Юнионбанк.

Тук ще ви кажем само няколко от предимствата на ипотечен кредит Домът:

- финансиране до 90%
- без такса за кандидатстване до 30 април 2011г.
- безплатни застраховки Живот, Имот и Безработица

За всеки отпуснат кредит ще засадим едно 🌲, с което вие ще станете съпричастни към зелената ни кампания „От теб зависи какъв отпечатък ще оставиш“

www.unionbank.bg

0700 12 200

В броя четете още

Тема на деня ► 8-9 Интервю ► 20-21

Субсидиране на недомислието

Предстои трудна година за застрахователите

► Румен Янчев, изп. директор на „Булстраг“

АЕЦ „Козлодуй“ е технически готова да приеме реактора за „Белене“

Икономическото министерство е обсъждало неофициално варианта да прехвърли готовото оборудване за АЕЦ „Белене“ към старата централа

Няма ограничения, които да попречат на АЕЦ „Козлодуй“ да приеме реактора, предвиден за АЕЦ „Белене“, на своята площадка. Това каза за в. „Пари“ изпълнителният директор на електроцентралата Костадин Димитров ден след като идеята беше споделена пред журналисти от икономическия министър Трайчо Трайков. Подобен вариант вече е бил обсъден между шефа на „Козлодуй“ и представители на икономическото ведомство, но само неофициално - без конкретни обещания и ангажименти.

Идеите на министъра

В понеделник Трайков заяви, че почти готовият реактор за втората атомна централа може да се пренасочи към вече съществуващата, за да се построи изцяло нов седми блок. На разчистената площадка на „Белене“ пък щяло да изникне ново съоръжение, но министърът не уточни какво.

Според бившия енергиен министър от БСП Румен Овчаров идеята обаче е „пълна глупост“ и е най-прекия начин за отказ от строежа на АЕЦ „Белене“. „Без да се провери дали е възможно, колко пари ще струва и кога може да се случи, не биваше дори да се обявява“, коментира бившият енергиен министър. По думите му, вместо да се

хвърля прах в очите на обществото, кабинетът трябва да вземе окончателно решение дали ще строи втора атомна централа.

Две чакащи площадки

В АЕЦ „Козлодуй“ вече има разработени две площадки. „Те са предвидени за изграждането на заместващи мощности на спрени трети и четвърти блок“, заяви шефът на централата Костадин Димитров. От 2007 г. в експлоатация в Козлодуй са само пети и шести блок - и двата с мощност от 1000 mW. През 2002 г. бяха спрени първите два, а през 2006 г. - и другите два енергоблока заради поетите предприемачески ангажименти на България към ЕС.

Готовност

По думите на Костадин Димитров няма никаква технологична пречка реакторът, който е поръчан за „Белене“, да се монтира на готовите площадки. Ако бъде взето официално политическо решение, веднага може да започнат предварителните мероприятия - анализи, екологични оценки от Министерството на околната среда и водите. „След тях трябва да бъде даден лиценз от Агенцията по ядрено регулиране и строителството може да започне“, коментира Димитров.

Два е по-добре от един

Не особено оптимистичен относно бързата реализация на тази идея е председателят на Българския енергиен форум (БЕФ) Иван Хиновски. Според него използването от АЕЦ „Козлодуй“ на руския реактор за „Белене“ е възможно технически, но пък ще е необходимо време за допълнителни проучвания. По думите на Хиновски идеята на икономическия министър има и недостатък - това, че предвижда строителството само на един енергоблок. „Само един реактор в „Козлодуй“ не е мъдро техническо решение, тъй като ядрените блокове работят по двойки и се заместват взаимно като електрически съоръжения“, коментира председателят на БЕФ.

По-евтино, разбира се

От думите на Хиновски обаче стана ясно, че изграждането на седми реактор в Козлодуй ще е много по-евтино от строежа на втора атомна електроцентрала. Ще бъдат спестени значителни суми за инфраструктура, тъй като в „Козлодуй“ тя вече е изградена. Само присъединяването на новата централа в Белене към електропреносната мрежа ще струва с 1 млрд. EUR повече, отколкото свързването на евентуално нов реактор в „Козлодуй“.

Елина Пулчева

Фирмите, които искат да удължат живота на пети и шести блок, може да подават документи до 19 май

На 19 май изтича срокът, в който фирмите, които желаят да направят обследване на състоянието на пети и шести блок на АЕЦ „Козлодуй“, може да подадат документи по обявената от централата обществена поръчка. АЕЦ „Козлодуй“ е получила разрешение от Българския енергиен холдинг да обяви обществена поръчка за комплексно обследване на фактическото състояние и оценка на остатъчния ресурс на оборудването и съоръженията на пети и шести блок на електроцентралата. От страницата на Агенцията по обществени поръчки е ясно, че това е станало на 17 февруари 2011 г.

Избраната фирма ще трябва да работи и за удължаване на срока на експло-

атация на последните два работещи енергоблока. В момента право да работи до края на 2017 г. има пети блок, а шести - до края на 2019 г.

Поне 20 години допълнителен живот

„Животът и на двете мощности може да се удължи най-малко с 20 години“, категоричен е изпълнителният директор на АЕЦ „Козлодуй“ Костадин Димитров. Той заяви, че блоковете и в момента са в много добро състояние. Според Костадинов по тях е извършена грандиозна модернизация от 2000 до 2008 г. на обща стойност 800 млн. лв. Реновирането е извършено със собствени и привлечени средства. Заеми са тегле-

ни от щатската Ситибанк, руската Росексимбанк и от европейския консорциум „Евроатом“ и са гарантирани от държавата.

„Модернизациите ще оказват решаващо влияние върху обследването на ресурса и удължаването живота на двата блока“, категоричен е Костадин Димитров.

Изплащане на кредити

Шефът на „Козлодуй“ каза, че заемът към Ситибанк трябва да бъде окончателно погасен тази година, кредитът към Росексимбанк вече е изплатен. А до 2021 г. трябва да се издължим и на „Евроатом“, откъдето сме взели около 212 млн. EUR. Другите два заема са за 85 млн. USD, уточни Димитров. □

► Според изпълнителния директор на АЕЦ „Козлодуй“ Костадин Димитров първата атомна централа има две разработени площадки за заместващи мощности. На тях може да се изгради напълно нов седми енергоблок

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

С този вариант ще се спестят пари за инфраструктура

От техническа гледна точка е възможно монтирането на реактора за АЕЦ „Белене“ на площадката на първата атомна централа, но проектът ще се забави, тъй като площадката на „Козлодуй“ ще изисква допълнителни проучвания.

Смятам, че строителството на седми блок в „Козлодуй“ определено ще излезе по-изгодно,

Иван Хиновски,
председател на Българския енергиен форум

тъй като ще се спестят разходи за инфраструктура. Само 1 млрд. EUR ще се спестят от електрическото присъединяване, което ще е нужно за АЕЦ „Белене“.

Монтирането на новата мощност трябва

да се обмисли внимателно, тъй като само един реактор в „Козлодуй“ не е мъдро техническо решение - ядрените блокове работят в двойки и са свързани. Ако бъдат спрени пети и шести блок, не би могло да остане само седми, тъй като той изисква резервиране. Реакторите взаимно се резервират като електрически съоръжения. □

Възможността е обсъждана в неофициални разговори

Обсъждали сме подобна възможност в неофициални разговори. По принцип няма ограничения обявеният от министър Трайков вариант да се реализира на нашата площадка. Няма никаква технологична пречка реакторът, който е поръчан за „Белене“, да се монтира тук.

Имаме две площадки, които са разработени

Костадин Димитров,
изпълнителен директор на АЕЦ „Козлодуй“

на територията на АЕЦ „Козлодуй“ за изграждане на заместващи мощности на спрени трети и четвърти блок. Ако бъде взето официално политическо решение, после може да започнат всички предварителни мероприятия

- анализи, процедури по ОВОС. Най-накрая проектът трябва да се лицензира от Агенцията за ядрено регулиране и да започне строителството.

Няма да има проблем на площадката да се изгради един-единствен допълнителен реактор, тъй като поръчаният за „Белене“ е по-модерен от пети и шести в АЕЦ „Козлодуй“. □

Еколозите отново излизат на протест заради “Рила-Буфер”

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Последните предложения за включване на нови територии от Рила към “Натура 2000”, които ще се гласуват в петък, не са удовлетворителни за природозащитниците

Природозащитни организации ще излязат на публичен протест в петък между 9 и 17 часа, когато ще се проведе и финалното заседание на съвета по биологично разнообразие към Министерството на околната среда и водите (МОСВ). Съветът ще гласува окончателно каква да бъде територията на т.нар. “Рила-Буфер”, зоната около национален парк “Рила”, която ще влезе в защитената мрежа “Натура 2000”.

Организаторите на протеста са Национално движение “Екогласност”, Алианс за национален парк Рила и Български център за зелена икономика. Според Васил Къдринов от алианса за пореден път са изключени територии, в които има инвестиционни намерения. От алианса са категорични, че не само ще излязат на протест, но и ще обжалват пред Върховния съд и ще сезират Европарламента, ако този вариант на “Натура 2000” бъде приет. Зам. екологичният министър Евдокия Манева обаче обяви твърденията на “Зелените”

” Не трябва да се говорят манипулации и лъжи преди заседанието на съвета. Нищо не е предрешено. Никакви решения не са взети още

Евдокия Манева,
зам.-министър на околната среда и водите

за неверни. В същото време нито потвърди, нито отрече дали в проекта спорните територии наистина не влизат в защитената зона.

Има промяна, няма промяна

Според представителите на алианса една от зоните, които няма да попаднат в “Натура 2000”, е местността Трещеник над Якоруда, “както и части от териториите на “Супер Боровец”, Говедарци, където са заменките на Христо Ковачки и има и планове за два малки веча на притоците на Искър, както и Паничище”, твърди Васил Къдринов.

Андрей Ковачев от “Зелените” определи като проблем изключването на части около Боровец, Говедарци и източните части на Рила, както и територии около Стобските пирамиди. По думите му заради тях Брюксел може

отново да започне наказателна процедура. По думите му обаче Трещеник не е бил в плановете за “Натура 2000”, а Паничище ще влезе в зоната.

Като откровени лъжи определи твърденията на представителите на алианса зам.-министърът на екологията Евдокия Манева. “Подобна информация, която се разпространява преди заседанието на съвета, преди да бъде взето каквото и да е решение, е откровена манипулация”, коментира тя.

Каламбури

Според Андрей Ковачев обаче вариантът, който ще се разглежда в петък, е изцяло на министерството, а не на екипа от БАН, който бе наговарен от МОСВ да изготви проект за новите граници в Рила. Според природозащитниците екипът, воден от Вълко Бисерков, се е оттеглил заради несъгласие с предложенията на експертите от министерството и дори натиск. “Това е очевидно бюрократичен вариант, който не е изработен от БАН, нито е с наша подкрепа, той е непрофесионален. Това е изцяло предложение на МОСВ”, каза той. Това обаче беше отредено както от директора на “Натура 2000” в МОСВ Николай Недялков, така и

процедура, тъй като “Рила-Буфер” беше отхвърлена от тройната коалиция при първоначалното създаване на зоната през 2007 г.

► Под заплаха за санкции от Брюксел миналата година МОСВ поръча на БАН да изготви доклад за границите на териториите, които трябва да бъдат приобщени към “Натура 2000”. Сроковете обаче изтичат, а страните все още спорят и решението се бави.

Наследство
Нерешени стари проблеми

► Планираната преди 3 години по европейската Директива за природните местообитания зона “Рила-Буфер” не е това, което се представя в момента, твърдят еколозите.
► България бе принудена от ЕК да разшири територията на “Натура 2000” с части от Рила и други местообитания под заплаха за наказателна

” Предложението, което ще се гледа в петък, не е научно и не е изготвено от специалисти. То е бюрократично и отразява интересите на хора от МОСВ, а не на БАН или на гражданския сектор

Андрей Ковачев,
“Зелените”

Ще стигнем пак до Брюксел, ако трябва

Васил Къдринов,
Алианс за национален парк “Рила”

” В министерството търсят начин да угодят на инвеститорите. Има политическа подкрепа за някои проекти

Ще протестираме, а ако тези граници бъдат окончателно приети от МОСВ и Министерския съвет, ще обжалваме, ще стигнем отново и до Европейския парламент, ако трябва. В министерството търсят начини да угодят на инвеститорите, там има политическа подкрепа за някои проекти. Симулират прозрачност и обществен диалог. Реално обаче на гражданския сектор са му дадени 2-3 дни преди заседанието на съвета по биоразнообразие, за да се запознае с последните планове.

Ани Когжаубанова

РЕКЛАМНО ПОЗИЦИОНИРАНЕ

Домейн Бойар с нови медали от Vinalies Internationales 2011

В ранните часове на 2.03.2011 водещата винарска компания Домейн Бойар Интернешънъл, която тази година чества своя 20 годишен юбилей, осъмна с новината за нови медали от особено престижният френски конкурс Vinalies Internationales.

Ha Vinalies Internationales 2011 Домейн Бойар Интернешънъл завоюва златен медал с виното Ars Longa Syrah&Cabernet Franc&Merlot 2009 и два сребърни медала с Ars Longa Chenin Blanc&Chardonnay 2010 и Quantum Pinot Noir&Merlot 2009.

Вината медалисти са представители на най-новите серии на компанията, превърнали се в нейното ново лице, с много почитатели сред винолюбителите в България и по света.

Серията Quantum вече има завидна колекция от два златни и два сребърни медала от най-престижните наши и международни конкурси:

Quantum Traminer 2009 и Quantum Sauvignon Blanc 2009 – златни медали от Concours Mondial de Bruxelles 2010

Quantum Pinot Noir & Merlot 2009 - сребърен медал от Vinalies Internationales 2011

Quantum Chardonnay 2009 – сребърен медал от Винария 2010

знание от своите почитатели в България, а сега и от международните световни експерти.

Компанията Домейн Бойар Интернешънъл ще отпразнува своята юбилейна година с много специални изненади за винените ценители.

Колекцията Ars Longa ще бъде допълнена с интересни купажи от бели вина, едно от които вече е носител на престижната награда от Vinalies Internationales 2011 - Ars Longa Chenin Blanc&Chardonnay 2010.

През март ще бъдат пуснати лимитирани издания в сериите Ars Longa и Quantum.

Ще се появят и изцяло нови серии вина във високите ценови класове, които ще бъдат приятна изненада за ценителите и почитателите на марката Домейн Бойар.

Домейн Бойар Интернешънъл вече 20 години е водещ производител и износител на български вина по света. Компанията е иноватор в маркетингането на български вина и продава успешно продукцията си на международните пазари в Европа, Азия, САЩ и Канада.

Поддържането на постоянно качество и въвеждане на съвременни технологии и иновации са ключовите фактори за нейният успех.

Серията се утвърди, като най-добра в съотношението цена - качество, с което се превърна в лидер в своята ценова категория на вътрешния пазар.

Двата медала от тазгодишното издание на престижния френски конкурс са безспорно доказателство и за високите качества на вината от артистичната колекция Ars Longa.

Вината в тази колекция представят интересни купажи между класически и по-редки сортове, съчетани в една оригинална винена стилистика, преодоляваща наложените вкусови стереотипи.

Артистични вина, които получават най-високо при-

Плевнелиев прогнозира още една тежка година за строителството

Растеж в сектора може да има догодина, смята министърът

И 2011 г. ще е тежка за строителството, прогнозира министър Росен Плевнелиев. „Очакванията за ръста на икономиката са 2.5-3.5%. Строителството обаче няма да се развива по този сценарий. То ще продължава да има една тежка 2011 година.“ Това каза регионалният министър Росен Плевнелиев при откриването на 11-ото издание на международната специализирана изложба „Българска строителна седмица“.

Разбегряване и ръст

Според Плевнелиев обаче втората половина на годината трябва да бъде по-добра за строителния бранш. Причината е, че ще стартират процедури по програмата „Регионално развитие“ за 350 млн. лв. за второкласни и третокласни пътища.

„2011 е година на окончателно подреждане на бизнес модела, а от 2012 г. със сигурност ще има растеж в строителния сектор“, заяви Плевнелиев.

Фалити и съкращения

Той цитира данни на Камарата на строителите, според които заетите в бранша са намалели с около 100 хил. души от началото на кризата, като вече са 148 хил. души. „Останаха най-качествените“, твърди министърът. 1270 фирми са фалирали, но има нови 590 строителни фирми. Те са предимно малки, но според Плевнелиев е по-добре да има малки и качествени фирми, отколкото големи, които да не работят качествено.

Според данни, публикувани от Евростат в поне-

1270

строителни компании са фалирали от началото на кризата

делник, България е на 22-ро място по спад на обема на строителството от общо 27 държави в Европейския съюз. Спадът на строителната индустрия в България е 7.7%. Плевнелиев посочи актуалните данни на Евростат за спада, който отбелязва строителната индустрия. В Латвия намалението е 9%, в Словения - 11%, в Португалия - 13%, в Испания - 27%.

Новите трендове

„Обемът в строителството намалява от 21 млрд. лв. през 2008 г. на 12 млрд. лв. през 2010 г.“, твърди Плевнелиев. Според него обаче данните не са притеснителни. „Цифрите са такива, каквито са, но зад тях се крият трендове. Качеството на материалите, което се предоставя, и технологиите са много по-добри“, каза строителният министър и допълни: „България се прости с бързото строителство. България се прости с еуфорията, че строителството е двигател на икономиката и на растежа. България разбира, както и целият останал свят, че строителството е следствие. Някой трябва да започне да строи фабрики, да създава работни места и тогава идват строителите с услугите, които предоставят.“

Красимира Янева

Министър Росен Плевнелиев (в средата) разглежда модерна изолация, представена на изложението „Българска строителна седмица“. То беше открито вчера в София

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Темата беше юруш, продажби на зелено, квадратни метри... И оттам нататък виждате, че само за две години промяната е драматична и тя е към добро

Росен Плевнелиев, министър на регионалното развитие и благоустройството

Магистрала Стартира процедурата за „Струма“

Официално гнес започва процедурата за избор на изпълнител на лот 1 на магистрала „Струма“. Според Росен Плевнелиев критериите за строежа

на магистрала „Струма“ трябва да са като тези за строежа на „Марица“ - всички участници в консорциумите трябва да са строили аутобани.

„Не се притеснявам, че съгът обяви „Мостстрой“ АД в несъстоятелност. Дружеството трябваше да изпълнява само 1% от дейностите по лот 4

на „Тракия“, коментира Плевнелиев. В понеделник Софийският апелативен съд откри процедурата, като гружеството се счита за неплатежоспособно от 30 септември 2010 г. - няколко дни след като е подало молба за това. Това доведе до срив в цените на акциите на „Мостстрой“.

Недоволство

Земеделски производители протестираха пред Министъра заради облагането им с данък общ доход, което влезе в сила от тази година. Според тях не е реално да им се признават само 60% разходи, а останалите 40% се облагат. Фермерите поискаха и оставката на земеделския министър

Мирослав Найденов. В отговор на това Найденов обяви, че зад протеста стои БСП. „Аз познавам много добре животновъдите и знам каква организация могат да направят. А днес видях една много добра организация, която според мен е непосилна за възможностите на браншовите им

организации“, обясни министърът. Той обаче настоя, че поддържа диалог с тях. Протестиращите поискаха и среща с премиера Бойко Борисов, но след като той покани техни представители, а фермерите отказаха и поискаха Борисов да слезе при тях на площада, срещата се провали. □

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Европейски земеделски фонд
Европа инвестира в селските райони!

До 171 евро на хектар годишно е предвиденото компенсаторно плащане за затревени площи с висока природна стойност

Ако сте земеделски стопанин и поддържате затревени площи, които попадат в обхвата на земите с висока природна стойност, може да получите до 171 евро на хектар. Финансирането се отпуска по Мярка 214 „Агроекологични плащания“ от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2007-2013 г. Документи се подават от 1 март до 15 май в Областните дирекции на ДФЗ-РА.

За подпомагане могат да кандидатстват земеделски стопани, които ползват поне 5 декара затревени площи с висока природна стойност, и сами избират как да поддържат площите си - чрез паша или чрез косене.

Изискванията по управление са:

- Да не разорават затревените площи
- Да не използват минерални торове и продукти за растителна защита
- Да не изграждат нови отводнителни системи

Ако поддържат затревената площ чрез косене:

- в равнинните райони да извършват първата коситба от 15 юни до 15 юли, а в планинските райони - в периода 30 юни до 15 август;
- да извършват косенето ръчно или с косачки за бавно косене, като косят от центъра към периферията.

Ако поддържат затревените площи чрез паша:

- да поддържат гъстота на животинските единици от 0,3 до 1,5 ЖЕ/ха.

Агроекологичното плащане може да е допълнение към директните плащания и към плащанията за необлагодетелствани райони.

Здравното министерство предприема мерки срещу тютюнопушенето

Ведомството предлага да се забрани рекламата на цигари, а продажбата на тютюневи изделия да е само в специализирани магазини

Министерството на здравеопазването предприема строги мерки за намаляването на рекламата на цигари, включително премахването на тютюневите изделия от витрините на магазините. Те са залегнали в проекта за Национална програма за ограничаването на тютюнопушенето в България 2011-2013 г. и планът за прилагането му. Предстои програмата да бъде одобрена и приета от Министерския съвет.

Сериозни мерки

Мерките предвиждат още от следващата година да бъде забранено производството на закуски, лакомства, играчки и предмети във формата на цигари. Целта е от 2013 г. да бъде забранена всяка пряка или непряка реклама на цигари, включително излагане на цигари или техни изображения в магазините и лавките. Това означава, че търговците ще бъдат принудени да скриват от очите на потребителите кутиите с тютюн, така че да не ги изкушават. Най-засегнати от новите мерки ще бъдат собствениците на универсални магазини, защото проектът предвижда цигарените изделия да се продават само в специализирани магазини.

Забраната на цигари по витрините беше подкрепена единодушно от депутатите на първо четене през юли миналата година. Въпреки това те не определиха конкретен срок за въвеждането ѝ, тъй като се оказа, че собствениците на магазини и търговците на цигари сключват дългосрочни договори за реклама.

Филми без цигари

От 2013 г. производителите на тютюневи изделия в България няма да могат да се възползват дори от продуктовото позициониране във филмите и предаванията.

В проекта е записано, че след две години трябва да влязат в сила механизми за ограничаване на пушенето в българските кинопродукции. Нещо повече, здравното министерство се надява да постигне споразумение с киноиндустрията преди излъчването на някой български филм да се пуска реклама против тютюнопушенето. Производителите на цигари ще бъдат задължени да декларират публично какви средства харчат годишно за рекламата на продуктите си. Като рестриктивна мярка се обмисля и забраната на спонсорството на социални дейности от фирми, чийто основен предмет на дейност е производството или търговията с тютюн и тютюневи изделия.

Основна цел - по-малко пушачи

Но най-силният удар по индустрията вероятно ще бъде забраната за слагането на съставки за подобряване на вкуса на цигарите. Целта е ясна - повече хора да се откажат от вредния навик. През 2012 г. ще се изготви и законодателството за въвеждане на пълната забрана за пушене на закрити обществени места, като целта на управляващите е така да се намали и пасивното пушене. Тя обаче ще бъде въведена след две години според окончателното решение на премиера Бойко Борисов, въпреки че здравният министър д-р Стефан Константинов настояваше тя да влезе в сила още от следващата година.

Елена Петкова

38.8

▶ процента е делът на пушачите у нас над 15 години

2013

▶ година се очаква да се въведе пълната забрана за пушене на закрити обществени места

▶ Здравното министерство планира да забрани излагането на цигари в магазините

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

100me НАЙ-ВЛИЯТЕЛНИ ЖЕНИ

2011

КУПЕТЕ ОТ

inmedio RELAY КНИЖАРНИЦИ ПИНГВИНИТЕ Orange center

Пари BONNIER Business Press International

Нагоре Цените на цигарите остават високи

▶ Цените на цигарите ще продължават да бъдат високи, като задържането им на тези нива е приоритет на националната програма.

▶ Здравното министерство си е поставило амбициозната цел до 2015 г. тютюнопушенето сред населението да намалее с 10% спрямо 2010 г. В момента пушачите съставляват 38.8% от българското население над 15 години, сочат данните от проекта. Институцията напомня, че цигарите причиняват редица социално значими заболявания, като рак, мозъчен инсулт и сърдечен инфаркт. Причината за това според доклада към проекта е наличието на над 8400 химически вещества в цигарите, като 69 от тях са канцерогенни.

69

▶ канцерогенни вещества съдържат цигарите

СДС и БСП определиха звеното за борба със спекулата като популизъм

Сините поискаха контрол над монополите и оставката на Найденов, а червените ще настояват повишаването на цените да се обсъди от КСНС

СДС и БСП определиха като популизъм създаването по предложение на министър Мирослав Найденов на специализирано звено за

борба със спекулата.

Мартин Димитров припомни, че по времето на тройната коалиция също е имало подобно звено за наблюдение на спекулата и цените, но само с наблюдаване не се постига нищо. Според него такъв орган само утвърждава практиката сегашният кабинет да създава нови и нови структури с неясни цели и функции, които само товарят данъкоплатците с нови разходи за администрация и не

водят до никакви резултати.

Министър на поскъпването

Сините отново настояха и за оставката на министъра на земеделието и храните Мирослав Найденов, защото според тях оставането му на поста означава инфлацията да продължи да расте. Те отбелязаха, че колкото пъти Найденов се е изказвал за стойността на дадена стока, впоследствие цената ѝ е

хвърква на нагоре, и затова е станал известен като "министър на поскъпването".

Трябва да се озаптят монополите

Според СДС половината от инфлацията от последните години идва от самите монополи, които после искат увеличение на цените спрямо ръста на инфлацията. За да се разбие този омагьосан кръг, трябва министър Трайков да предложи план за

намаляване на разходите на всички държавни и общински монополи - НЕК, Булгаргаз, ТЕЦ и ВиК дружества, така както са били намалени разходите в частния сектор в условията на криза.

Национална сигурност...

От БСП изказаха сходна позиция по въпроса за новото звено. "Икономическата и социалната криза се задълбочава. В тази

ситуация проблемите не може да бъдат решени с ПР акции или създаване на някакви наблюдаващи институции", заяви Сергей Станишев. Той оповести, че БСП ще предложи на президента Георги Първанов следващото заседание на Консултативния съвет за национална сигурност да обсъди проблемите на задълбочаващата се икономическа и социална криза.

Филип Буров

Субсидиране на недомисли

Време е временното решение с временната заетост да спре да бъде в сегашния си вид

“С доказан широкообхватен и бърз ефект за ограничаване на безработицата е субсидираната заетост”.

Това е мотивът, с който през май миналата година Министерският съвет одобрява отпускането на допълнителни 10 млн. лв. от бюджета за програмите за временна заетост. Причината е, че към този момент безработицата се задържа трайно висока, а решението на практика е взето още през март, когато заляга в пакета с антикризисни мерки на правителството. Всъщност решението си е направило скромно на фона общия мащаб на програмите за субсидирана заетост.

От години държавата се опитва да “балансира” пазара на труда с осигуряването на временна работа на безработни с абсолютното същите мотиви. Към този вид мерки има немало критики, но въпреки това те се рекламират от абсолютно всеки социален министър като един от най-важните механизми на социалната политика за подкрепа и на самите безработни, и на фирмите.

Това, което говорят фактите обаче, е доста по-различно от това, което говорят министрите. Истината е, че подкрепата, която получават безработните, е половинчата и без реален резултат. Подкрепата, която получават фирмите пък, съвсем не е тази, която биха искали и биха могли да получат. Това е повтаряно много пъти през последното десетилетие, въпреки това съществена промяна в модела на подпомагане на пазара на труда не се

очертава, защото би представлявало реформа, която ще мине през твърде неизгоден за държавата етап, преди да покаже първите си резултати.

Някои ганни

Първите програми за временна заетост се появяват още през 1994 г., но сериозният тласък е даден през 2002 г. от правителството на НДСВ. Тогава социалният министър Лидия Шулева обяви мащабния план за ограничаване на безработицата, която е над 17%, чрез старта на програмата “От социални помощи към заетост”. Инициативата, разбира се, не остава без критики още при раждането си, но доказателствата, че те са основателни, се появяват години по-късно в доклад на Сметната палата. Данните от одита на двегодишен период от програмата са красноречиви - 300 хил. заети по програмата, които са стрували на държавата над 350 млн. лв. и са довели до... 801 души трайно наети. Проверки на други програми за временна заетост дават подобни резултати, макар и в доста по-скромни размери. А констатациите на одитната институция са едни и същи - не е постигната търсената цел. Няма ефект. Няма резултат.

А какво искат те

Обучение и възможност за намиране на трайно работно място. Това са двете ключови понятия. Основен проблем за фирмите, които търсят персонал, е липсата на квалифицирани хора. Дори да не става въпрос

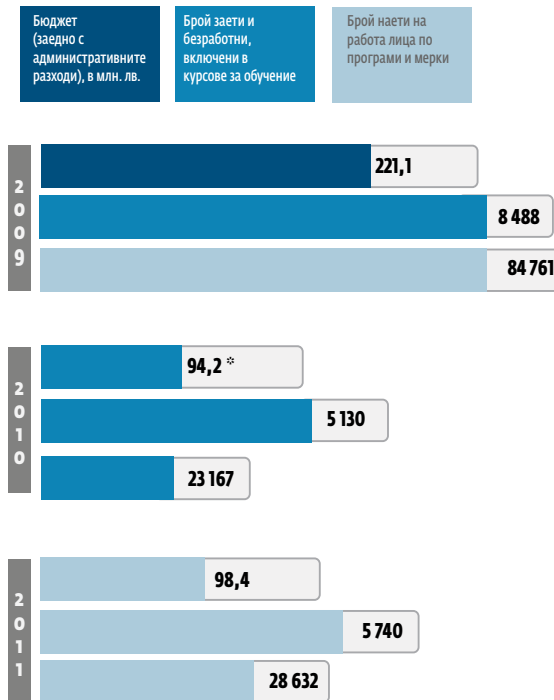
за специалисти - данните на Агенцията по заетостта показват, че половината безработни са без никаква квалификация. В същото време по-голямата част от програмите, финансирани от държавния бюджет, са чиста форма на субсидирана заетост. Т. е. наетите по тях не получават обучение. Ефектът от всичко това е, че след като пороботят в рамките на срока на програмата, те отново остават без работа и без особени шансове да си намерят истинска такава. Шансът им е да кандидатстват отново в някоя програма, след която попадат в същата ситуация, иначе казано - в затворен кръг.

Малко планове и малко препоръки

Плановите на социалното министерство са сега тази възможност за постоянно влизане от програма в програма да бъде премахната, за да може тези хора да имат стимул все пак да си потърсят работа. Добрата новина е, че има и воля да се набляга все повече на обучението и квалификацията. Министерството обаче има да помисли и над още някои важни въпроси. Като препоръката на Института за пазарна икономика за премахване на чистите форми на временна заетост и максимално ограничаване на държавните пари и финансирането на мерките почти изцяло от европейските програми. Както и за прилагането на други механизми за стимулиране на бизнеса да наема хора.

Филипа Рагионова

Програма “Осигуряване на заетост и повишаване на качеството на работната сила на безработните и заетите лица

** Прогноза

Източник: МТСП, МФ * След актуализацията на бюджета

По-добре е средствата да се насочат към създаване на гъвкав пазар на труда

Като социална политика субсидираната заетост е хубава, но въпросът е как се постига. Първият начин е да се създадат условия за бизнеса и той да разкрива работни места. Вторият начин е държавата да създаде програми. Но те не постигат резултат. Ако се погледнат данните, се вижда, че проблемът е при дългосрочната безработица - хора, които са без работа една година и повече. Именно натам са фокусирани

Петър Ганев,
“Институт за пазарна икономика”

” От началото на годината акциите поскъпват по-малко заради по-големия скок през миналата година

тези програми и въпреки това там проблемът си остава.

Алтернативата на програмите за временна заетост е създаването на условия, които ще дадат възможност за максимална гъвкавост на пазара на труда - гъвкаво наемане и освобождаване на хора, по-малка намеса в заплатите, защото това оскъпява труда, а колкото по-скъп е трудът, толкова по-малка е и заетостта.

Става въпрос за неща като съществуването на минимална заплата и като вдигане на осигурителната тежест или осигурителните прагове. Така пазарът сам ще създава заетост. Дори в годините на икономически бум именно пазарът създаваше заетост, а не програмите на Масларова. Така че е много важно той да е гъвкав.

Субсидираната заетост си има своя социален ефект (а има и популист-

ки ефект). Програмите също изхождат от добра идея, но при тях практиката е показала, че има и много злоупотреби, както при всички публични средства. По-добри са програмите за обучение и квалификация, но и при тях се злоупотребява - целта е да се отчетат средства, а не да се търси резултат.

За да се промени политиката, фокусът трябва да се постави върху пазара на труда, който трябва

да е максимално гъвкав, и върху цената на труда. Програмите трябва да са максимално ограничени и ако се харчи - разбира се, не може изцяло, но поне по-голямата част да са европейски пари и съвсем малка част държавни. Фокусът при тях трябва да е наистина върху проблемни групи, които например имат проблем с интеграцията, като малцинствата. Но при всички положения те не трябва да са с цел краткосрочно решение. □

ЕТО

Интервю Красимир Попов

Смисленият начин за подкрепа е чрез обучение и квалификация

След излизането от кризата няма да бъдат разкривани много места за нискоквалифицирани кадри

► **Господин Попов, какъв е бюджетът за програмите за временна заетост тази година?**

- Средствата от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда са в размер на 73 млн. лв. Те се разходват по Националния план за действие по заетостта. Това е портфолиото с източник държавния бюджет. По отношение на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ (ОП РЧР) имаме голямо количество съществуващи мерки и в същото време нови мерки, които са одобрени през декември от комитета за наблюдение на оперативната програма.

Там разполагаме по първите два приоритета със средства, които ни дадоха възможност да развием мащабни програми. Мога да ви дам пример - беше гласувано продължение на „Аз мога“, което го нарекохме „Аз мога повече“, където имаме възможност да осигурим участие за 25 000 души в квалификационни курсове и за 41 000 души в курсове за ключови компетентности - това са езикови обучения, дигитални компетентности и т.н. Тоест онези, които се търсят у заетите лица и които биха ги направили по-ценни за техните работодатели.

► **Сигурно сте правили анализи - от всички тези десетки хиляди хора на колко от тях програмите помагат да си запазят работните места или да си намерят постоянна работа, или да ги стимулират да търсят повече?**

- Ако трябва да сме съвсем обективни, за да може едно лице да заеме работно място с висока добавена стойност, т.е. с достойно възнаграждение, то трябва да притежава нужните умения за това. Всяка инвестиция в квалификация, в ключови компетентности води до

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Визитка Кой е Красимир Попов

► Красимир Попов е работил в неправителствения сектор, бил е директор на дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“ в

МТСП.

► В периода 2005-2008 г. е наблюдател и впоследствие пълноправен член в Комитета на Европейския социален фонд в Европейската комисия в качеството си на представител на България.

► От август 2009 г. е заместник-министър на труда и социалната политика.

по-големи шансове за запазване на работното място и за намиране на такова. Така че, ако говорим за мерки, свързани с осигуряване на дългосрочна заетост, основните мерки за това са инвестициите в образованието и в обучението през целия живот. Говоря за мерки от наша страна. Защото друг вид мерки са насърчаването на развитието на бизнес с висока добавена стойност. Кое то пък е другата страна на процеса.

► **Кой вид програми са по-ефективни?**

- Може би трябва да се изходи оттам - какви са плюсовете и какви са минусите от реализиране на програми за временна заетост. Първо, вие сигурно сте забелязали, че финансовото портфолио за такъв

тип програми в сравнение с предходните години не е много голямо. Защо? Защото ние вярваме повече в подхода за обучение чрез последваща заетост. Рисковете при чистите програми за временна заетост са възможното „застояване“ на участниците в тези програми, в такава форма на заетост. Т.е. хипотезата те да останат неактивни в търсенето на по-качествена и по-добра заетост, разчитайки единствено на възможностите да бъдат предоставени под субсидирана форма на заетост. Поради тази причина сега приоритет за включване в програмите за субсидирана заетост беше даден на лица, които до момента не са участвали в такива.

► **Т.е. има такива хора,**

които на това разчитат.

- Има и това са основно хората, които нямат дори завършено средно образование. Голяма част от тях са неграмотни. Разбирате, че в момента около 75% от работните места, които се откриват, са за специалисти от някакъв вид, за хора поне с професионална квалификация. Има и нещо друго - ако изходим от състоянието на пазара на труда, се вижда, че в резултат на икономическата криза всъщност основните работни места, които бяха съкратени, бяха за нискоквалифицирани работници. Аз мога да ви уверя, че след излизането от икономическата криза такъв тип работни места няма да бъдат разкрити в същия обем. Следователно логичната инвестиция и логичната подкрепа от страна на държавата за тези хора би следвало да е подкрепа в огромяване, в придобиване на професионална квалификация и на умения, които да им дадат възможност за заетост в променящия се пазар на труда. Според нас това е смисленият начин за подкрепа. Субсидираната заетост е до голяма степен временна мярка. Тя дава възможност на хората да запазят трудовите си нави-

ци, защото, ако един човек остане безработен за дълго време, и колкото по-дълго е това време, толкова по-голям е рискът, този човек започва да се обезкуражава и съответно престава да си търси работа, затваря се в себе си и е изключително трудно да бъде върнат на пазара на труда.

► **Към момента програмите за заетост включват ли и квалификация?**

- Тези, които са под оперативната програма, където е основното портфолио, с което разполагаме финансово, на практика нямаме чисти форми на субсидирана заетост. Т.е. ако има подкрепа за последваща заетост, тя е обикновено след придобиване на квалификация. В националния план имаме мерки за субсидирана заетост като програмата „От социални помощи към осигуряване на заетост“. През 2011 г. тя е за 9100 лица от регионите с най-висока безработица с бюджет 18 млн. лв.

► **Тя е в чиста форма.**

- Тя е добре позната, но когато се говори за хората в усложнено положение на пазара на труда, трябва винаги да се изхожда от презумпцията, че е много трудно да се генерализира. Защо? Защото причините, поради които те са в уязвено положение, се дължат на различни фактори. Този тип чисто пасивни мерки са създадени за онези хора, които имат най-ниско образователно равнище и за които е необходимо да бъдат запазени трудовите навици и едновременно с това да се работи за тяхното огромяване и включване в курсове за професионална квалификация. Т.е. трябва да има баланс на мерките според нуждите на хората. Става въпрос за едно доста голямо разнообразие от мерки. Причината да са толкова много е, че те адресират уязвими групи от различен характер, с различни причини за уязвимост.

► **Но тенденцията е да се залага повече на обучение и квалификация.**

- Абсолютно вярно. □

Извадка из одити на Сметната палата

Одит на проекта „Развитие на човешките ресурси и насърчаване на заетостта“ за периода 2005-2006 г. показва неправилно одобрени и необосновани разходи. Резултатът по програмата е, че от 29 обучени лица за съвсем малка част е постигната устойчива заетост. Според доклада това е „незадоволително и в противоречие с основната и най-важна цел на проекта“.

При финансова проверка на програмата „Урбанизация и социално развитие на райони с преобладаващо малцинствено население“ по ФАР за периода 2003-2005 г. Сметната палата констатира, че резултатът от усвоените 3.7 млн. лв. е, че целите на повечето мерки не са постигнати. Сред тях е и тази за получаването на временна работа на малцинственото население.

Най-фрапиращ случай е този с проверката на „От социални помощи към осигуряване на заетост“. По програмата са усвоени над 99% от 357 млн. лв., в нея са участвали 300 хил. души и резултатът от мащабния проект е... 801 трайно заети. Сметната палата констатира, че „програмата не води до устройване на работа на пазара на труда на лицата, участвали в нея“. При проверката са установени редица нарушения като „безпричинно отсъствие“ на работниците.

Петролът спря да поскъпва заради очакваното увеличение на производството от ОПЕК

► Страните от ОПЕК, които осигуряват около 40% от доставките на петрол в света, все повече се приближават до решението да увеличат производството

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Саудитска Арабия и още три членки на картела може да компенсират намалените доставки от Либия

Няколко влиятелни страни членки на петролния картел ОПЕК обмислят дали да не последват Саудитска Арабия и да увеличат производството на петрол, за да успокоят скока на цените. Такива мерки се обсъждат от Кувейт, Обединените арабски емирства и Нигерия, съобщи Financial Times. Междувременно стана ясно, че страните от ОПЕК може да свикат извънредна среща, за да обсъдят евентуално увеличаване на количествата. Информацията доведе до поевтиняване на петрола на световните пазари за първи път от няколко дни насам. Анализаторите обаче не предвиждат дългосрочно понижаване на цените.

В очакване на решение

ОПЕК провежда консултации за увеличаване на производството на петрол, но решение все още не е взето, каза кувейтският министър на петрола шейх Ахмад ал Абдула ал Сабах, цитиран от Reuters. Той уточни, че за момента Кувейт се придържа към квотата си. По негова информация Саудитска Арабия вече произ-

вежда по-големи количества, за да компенсира дефицита от Либия. За момента не може да се каже кога ОПЕК ще излезе с окончателно решение, но се обсъжда въпросът за свикването на спешно съвещание по проблема, на което страните членки да уточнят политиката си. Следващата им редовна среща е планирана за 8 юни във Виена. Страните от ОПЕК осигуряват около 40% от доставките на петрол в света. Министърът на петрола на Катар Мохамед Салех ал Сада коментира пред Reuters, че „запасите и производството на петрол в света са на приемливо ниво“. По думите му при нужда страните от ОПЕК и производителките извън картела ще реагират своевременно, за да компенсират намаленото количество от Либия.

Наголу

Готовността за обсъждане на политическо ниво увеличаването на производството се отрази благотворно на пазара и цените на петрола отстъпиха от 29-месечния връх, който достигнаха в началото на седмицата. На борсата в Ню Йорк петролът поевтиня с 2% до 103.33 USD за барел, а в Лондон се търгуваше по 105.31 USD. След като за последния месец цената скочи с 21%, в понеделник тя достигна 106.95 USD. Брент поевтиня с 1.04 USD до 114 USD за барел, а в Лондон

цената спадна с 2.25 USD до 112.79 USD.

Колкото Либия

Според представители от сектора, цитирани от Financial Times, Кувейт, Обединените арабски емирства и Нигерия ще увеличат производството до началото на април. Общо трите страни се очаква да увеличат изпомпвания нефт с 300 хил. барела на ден през следващите няколко седмици. Това включва около 100-150 хил. барела общо от Кувейт и Обединените арабски емирства, както и 150-200 хил. барела от Нигерия. Като се добави и по-голямото количество, което Саудитска Арабия изпомпва в момента, това ще компенсира понижения износ от Либия. В момента Рияд произвежда около 9.2-9.3 млн. барела на ден, което е с около 700 хил. барела повече от обикновено. Увеличаването на производството е резултат както на политическо решение, така и на въвеждането отново в експлоатация на инсталации, спрени доскоро за текущ ремонт, както в случаят в Нигерия.

По оценка на Международната енергийна агенция производството на нефт в Либия е спаднало с около 1 млн. барела на ден от началото на кризата преди три седмици, тъй като западните петролни компании изтеглиха повечето си служители

от страната. Това е с две трети по-малко, отколкото обичайното количество от 1.6 млн. барела на ден, които страната изпомпва. Въпреки това продължават доставките от някои части на страната, включително и от контролирания от бунтовниците източен град Тобрук. Засега товаренето и превозването на петрол с танкери от пристанището в Тобрук вървят по график, казаха от либийската компания Arabian Gulf Oil.

Битка за контрол

За втори пореден ден вчера правителствените сили в Либия продължиха да бомбардират със самолети Рас Лануф, където има петролен терминал. Градът се намира в източната част на страната и е в ръцете на бунтовниците срещу режима на Муамар Кадафи. Целта на въздушните атаки е да попречат на

противниците на правителството да се насочат на запад към столицата Триполи. Нестихващите битки между двата лагера в страната създават опасност от гражданска война. Според анализатори пазарите вече отчитат в цената на петрола вероятността от продължително спиране на износа от Либия.

Допълнителен натиск може да дойде от страна на най-големия производител в ОПЕК Саудитска Арабия, където също се подготвят протести на 11 и 20 март. Наблюдатели твърдят, че ако саудитското правителство приеме твърда линия на поведение спрямо демонстрантите, това ще се отчете от пазара, дори и ако производството на петрол не бъде застрашено.

По-високи ценови очаквания

Междувременно Goldman

Sachs Group повиши прогнозата си за средната цена на петрола в Ню Йорк през второто тримесечие на 105 USD на барел, което е с 4.50 USD повече от предишната оценка. Анализаторите на банката смятат, че увеличеното производство в Саудитска Арабия и намалените доставки от Либия ограничават възможността на ОПЕК да компенсира евентуални допълнителни спадове на доставките. Според тях резервните мощности на ОПЕК са паднали под 2 млн. барела на ден. Bank of America Merrill Lynch също повиши ценовите си очаквания, като определи средна годишна цена на петрола сорт Брент от 108 USD на барел за тази и 95 USD за следващата година. Предишната прогноза на банката беше съответно за цена от 88 и 85 USD на барел.

Иглика Филипова

Либия Засилва се натискът за зона без полети

► Великобритания и Франция подготвят резолюция на ООН за забрана на полетите над Либия. Документът ще се обсъжда от министрите на отбраната на НАТО утре. Евентуален проблем може да се очаква от страна на Русия,

която досега се е обявявала против идеята и има право на вето.

► Организацията „Ислямска конференция“, която представлява мюсюлманските страни, също се присъедини към призивите за въвеждане на зона без полети.

► По-рано вчера идеята беше подкрепена и от гържавите от Персийския залив. Те поискаха спешна среща на Арабската лига

и заклемиха използването на сила срещу гражданите от страна на либийското правителство.

► Въвеждането на зона без полети ще попречи на правителствените сили да провеждат военни полети в либийското въздушно пространство. При евентуално нарушаване на забраната международните сили ще имат право да обстрелват самолетите.

Стратегия „Лукойл“ излиза на пазара на ВЕИ

„Лукойл“ ще изгради вятърни паркове и слънчеви електроцентрали в България и Румъния, съобщава РИА „Новости“.

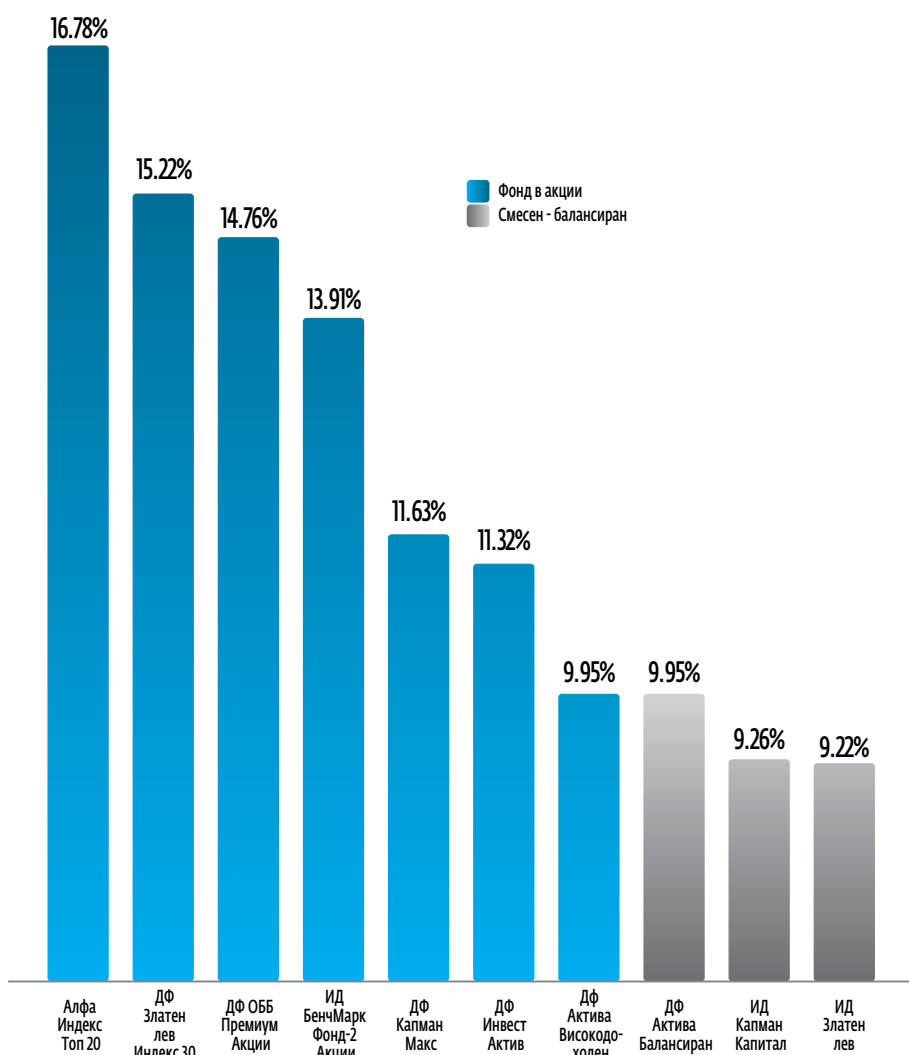
Пред агенцията зам.-директорът на главното енергийно управление на компанията Василий Зубакин е обявил, че това е част от стратегията на „Лукойл“ да се включи в бизнеса с възобновяемите енергийни източници. Плановите на компанията включват

мощностите да бъдат изградени върху изцяло новозакупени терени, както и да бъдат конструирани върху вече закупени земи. От компанията ще са готови с плановите си за новите мощности в края на 2011 г. Дотогава ще преговарят с местните си партньори в двете страни.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Българските индексни фондове са най-доходоносните през 2011 г.

Топ 10 на взаимните фондове по доходност от началото на 2011 г.

Колективните схеми с пасивно управление дочакаха вълната на Българската фондова борса и заеха водещите места

Индексни фондове, базирани на българските борсови измерители, оглавяват класацията по доходност на колективните схеми у нас от началото на годината. Това показват данните на Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД) към 8 март 2011 г. С доходност от 16.78% първи е „Алфа Индекс Топ 20“, който следи S&P 500 и някои от по-ликвидните български компании извън него. С постигнатата доходност от 15.22% второ място е за „Златен лев Индекс 30“, базиран на BGTR30. Резултатите не са голяма изненада, като се

вземе предвид силното предсставяне на българската борса през първите два месеца на годината. Двата фонда дори се представят под бенчмарка, който следят.

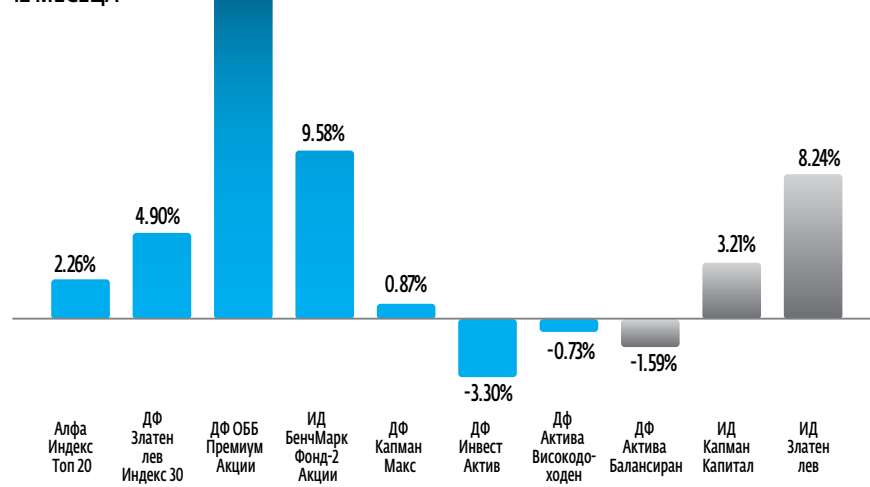
„Нашата заслуга за постижението е доколко сме избрали да следваме индекс, който достатъчно добре измерва пазара“, признава Петър Василев, портфолио мениджър в „Алфа Асет Мениджмънт“.

Формат

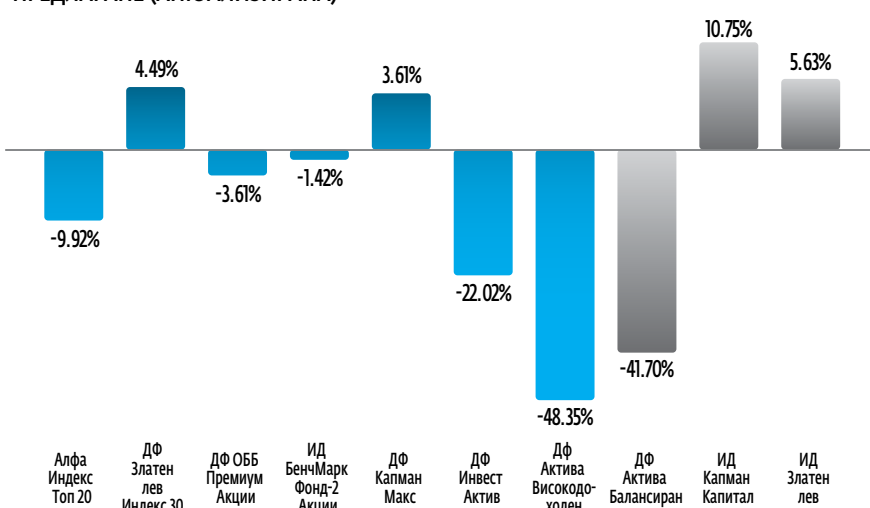
Моделът на индексните фондове представлява създаване и управление на инвести-

ционен портфейл, съставен от акциите на компании, включени в избран индекс. Голямото предимство на този пасивен вариант на управление е в пестенето на разходи от непрекъснато купуване и продаване на акции, което натезжава в доходността на активните инвестиционни схеми. Индексните фондове обаче буквално изгубват доходността и стопяват активите си в периоди на спад, както то имаше в последните две години на БФБ. Затова и доходността, която отчита водачът „Алфа Индекс Топ 20“ от създаването си до момента, е все още отрицателна.

Доходност, в %
ЗА ПОСЛЕДНИТЕ
12 МЕСЕЦА

ОТ НАЧАЛОТО НА ПУБЛИЧНОТО
ПРЕДЛАГАНЕ (АНЮАЛИЗИРАНА)

Вълна

Освен индексните фондове от зелената вълна на борсата се възползват и другите фондове, които приоритетно влагат в акции, показват данните на БАУД. В десетката по доходност първите седем места се заемат все от колективни схеми, които влагат в акции. При това с подчертан фокус върху българския пазар. „Очаквам репозиционирането в акции да продължи заради страха от инфлация и понижаващите се лихви по депозитите“, прогнозира изпълнителният директор на „БенчМарк Асет Мениджмънт“ Петко Вълков. Неговият фонд „БенчМарк Фонд-2 Акции“ заема четвъртото място с постигнатата доходност от 13.91% от началото на годината.

Най-постоянен от десетката обаче е фонд с балансиран профил. „Капман Капитал“ отчита плюс от 9.26% от началото на 2011 г., но пък има доходност от 10.75% за

„Нашата заслуга за постижението е доколко сме избрали да следваме индекс, който достатъчно добре измерва пазара. Разликата между фондовете, които влагат в български акции, е толкова малка, че се дължи основно на това доколко активите са били вложени в ценни книжа, или са били кеш

Петър Василев,
портфолио мениджър в „Алфа Асет Мениджмънт“

целия период на съществуването си.

Въпреки постигнатата доходност индексните фондове и рисковите фондове като цяло остават далеч

„Ключовата дума през следващите две години ще бъде една - инфлация. Когато тя се комбинира със спадащите лихви по депозитите, акциите отново се превръщат в интересен инструмент за инвестиране. По тези причини очаквам акциите да се представят силно през годината

Петко Вълков,
изпълнителен директор на „БенчМарк Асет Мениджмънт“

зад схемите с нисък риск по активи. На първо място по този показател остава „Райфайзен защитена инвестиция в евро“ с 44.5 млн. лв.

Вносителите на автомобили лизинга като водеща форма

Схемата с дългосрочен лизинг беше добре позната за автомобилния пазар в

Рожден ден “Мото-Пфое” отбеляза двадесетата си годишнина

► “Мото-Пфое”, официалният дилър на марките Ford, Volvo, Jaguar, Land Rover и Range Rover, отбеляза своята двадесета година присъствие на българския пазар.

► Компанията е основана официално на 26 юли 1991 г., появявайки се от сътрудничеството на германската компания Hugo Pfoe и ДФ “Мототехника”.

► През последните години компанията почти постоянно е в челната тройка на автомобилния бранш у нас по пазарен брой и по продажби.

► От юли 1991 до декември 2010 г. “Мото-Пфое” е продала 40 530 нови автомобили на българския пазар.

► Продажбите на нови автомобили у нас обрнаха тенденцията си на спад в последните два месеца на миналата година и от началото на 2011 г. отчитат ръст

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Вносителите и дистрибуторите на автомобили у нас отново връщат лизинга като водеща форма за продажби. Ако изминалата 2010 беше годината на сделките кеш, с бонуси и отстъпки, през 2011 г. се очертава сделките отново да бъдат по модела на лизинговите плащания. Схемата е позната за автомобилния пазар от силните му години до 2007-а.

Две от водещите компании на българския пазар вече обявиха плановете в тази посока. В края на януари “Тойота Балканс” започна агресивна кампания по промоциране на лизинговата си схема, а вчера това направиха и от “Мото-Пфое”. Двете компании връщат стратегията за предлагане на нови коли с вноски обикновено

за период от пет години.

Промяна в мисленето
“Пет години е нормалният период, за който обикновено се ползва една кола от българите”, смятат Димо Николов и Атанас Фурнаджиев, управители на официалния вносител на Ford за България “Мото-Пфое”. Те използваха двадесетата годишнина на компанията си, за да обявят най-достъпната цена за автомобил Ford Focus досега. Той може да бъде взет на лизинг за 199 лв. при лизинг за 5 години. Предстои подобна схема да бъде приложена за Ford Fiesta, чиято вноска ще е дори още по-ниска, казаха от компанията.

“За пет години автомобилът дори може да ви омръзне, затова чрез тази схема на практика се отлага

моментът, в който трябва да вземете решение за неговото придобиване”, казва и Иван Антров, бранд мениджър на “Тойота Балканс”. Според него трябва да бъде променено мисленето на българския потребител относно придобиването на кола. “Хората трябва да мислят за автомобила като за удобство, което ползват за определен период и след това заменят с по-нов модел”, допълва Антров. Според Антров практиката отдавна е такава в развитите западни пазари.

Продажби

Лизингът с малки месечни вноски е добър инструмент и за юридическите лица, смята Преслава Владимирова, маркетинг мениджър на “Порше България”, които внасят автомобили от

марките Volkswagen, Audi и Porsche. В първия месец на тази година при леките автомобили на първо място по продажби е именно Volkswagen със 197 продадени коли (13.46% от всички продажби за месеца), следвана от Toyota със 144 (9.84%) и Peugeot със 132 реализирани продажби (9.02%). Ford са на пето място със 105 продадени леки коли (7.17%), изоставяйки само с един автомобил от четвъртия за месеца Dacia.

През януари на българския пазар са били продадени 1543 моторни превозни средства, сочат данните на Асоциацията на производителите на автомобили от началото на февруари. Това представлява ръст от 27% спрямо продажбите за същия период на ми-

налата година и сериозно обръщане на тенденцията от миналата година, когато пазарът отбеляза спад на годишна база за януари от 47.17%.

Пламен Димитров

1543

► моторни превозни средства бяха прогадени през първия месец на годината

197

► са прогадените нови коли от марката Volkswagen през януари 2011 г.

Удобно решение предимно за

Смятам, че лизингът с ниски месечни вноски е един добър финансов инструмент за придобиване на автомобил, особено при сегашната икономическа ситуация и свити бюджети. Предлагаме такава възможност за финансов лизинг за различни модели на “Фолксваген” с максимален срок до четири години.

Според нашата компания този вариант е удобен предимно за фирми и юридически лица, които искат да вземат цяла флота автомобили, като

Връщат на продажби

силните му години до 2008-а

ение
фирми

Преслава Владимирова,
маркетинг мениджър на "Порше
България"

Това е
добър
финансов
инструмент за
придобиване

отделят по-малко разходи поради ниските вноски. След това компанията има възможност да закупи автомобилите. Разбира се, по същата причина предложението е добро и за физически лица. □

Старият автомобил може да послужи за първа вноска на нов

Съвместно с Ford Европа нашата компания пуска продукт, който да отговори на очакванията на клиентите за сигурна, ефективна и финансово приемлива мобилност.

Чрез новите финансови условия сегашната цена на модела Focus е най-достъпната в цялата му история. Благодарение на предлаганата от компанията услуга buy back желаещите могат да оставят старата си кола за обратно изкупуване след изтичане на петгодишния лизингов период. По този начин могат да си осигурят първоначалната вноска за нов автомобил. Месечната вноска от 199 лв. е една от

Димо Николов,
управител на "Мото-Пфое"

Предоставяме
ефективна и
финансово
приемлива
мобилност

най-ниските на пазара. Скоро подобни условия ще бъдат въведени и за модела Fiesta. Неговата вноска ще е дори по-ниска - само 144 лв. на месец. □

Лизингът отлага решението за придобиване

Преференциалните лизингови условия ще останат основна част от стратегията на "Тойота" за 2011 г. При него клиентът плаща само част от цената на цялата кола, като след края на лизинговия период тя все още запазва около една трета от стойността си. След изтичане на периода на лизинга клиентът може да реши дали да изплати цялата сума, за да придобие автомобила, или да го върне и евентуално да сключи договор за нов.

Този вид придобиване на автомобил от много години е наложената система за продажби в развитите пазари като САЩ и Западна Европа. Като въвеждаме тази практика в България, се опитваме да променим мисленето на българите, че автомобилът е като недвижимост и трябва да се купува за вечни времена.

Чрез тази програма автомобилът се пре-

Иван Антров,
бренд мениджър на "Тойота
Балканс"

Автомобилът не
трябва да се
купува за вечни
времена

връща в удобство, което човек ползва за определен период от време при пълната сигурност на сервизна поддръжка и гаранция. Смятаме, че този план е удачен, защото на практика отлага решението за закупуване на автомобила за след пет години и същевременно поддържа нисък неговия месечен разход. □

Фирми получиха 2.7 млн. лв. субсидии за участие в международни прояви

За провеждането на търговска мисия за 15 фирми, свързана със специализираното изложение за биохрани в Нюрнберг, са изразходени 28 хил. лв.

Агенцията за малки и средни предприятия планира за втория етап от европроекта си да съдейства на фирмите за участие в 45 изложения с бюджет от 6.3 млн. лв.

Общо 2.7 млн. лв. са средствата, които е разпределила Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) за участието на български фирми на международни изложения и търговски мисии от април 2010 г. към момента. Периодът обхваща почти целия първи етап от тригодишния проект на агенцията по програма "Конкурентоспособност", чрез който трябва да се подпомогне присъствието на българските предприятия в чужбина. До април 2011 г., когато той приключва, предстои да се организират още 2 търговски мисии и 9 изложения, с което сумата на субсидиите може да се увеличи до над 4 млн. лв.

План-графикът за международните изложения през втория етап - от април 2011 до април 2012 г., предвижда агенцията да подпомогне участието на български фирми в 45 изложения, за което е заложен бюджет от 6.3 млн. лв. Тез първа ще се определи и индикативната програма за провеждането на търговските мисии.

4 от 12 мисии

От април досега агенцията е разпределила 50 хил. лв. за организацията на две търговски мисии - в Барселона и Нюрнберг. Учас-

Търговски мисии Все още може да се кандидатства за Австрия и Мароко

Срокът за подаване на документи за участие в търговската мисия в Австрия е угължен до 11 март, съобщиха от ИАНМСП. Тя е за компании от секторите електротехника, металургия, машиностроене, занаяти, строителство и строителни материали. Фир-

ниците бяха общо 29, като отзивите им са положителни, казват от агенцията. До 22 април предстои да се проведат още 2 мисии - в Мароко и Австрия (повече за сроковете и отпускните субсидии в карето).

Според първоначалния план до края на първия етап от европроекта трябва да бъдат организирани още 8, но заради забавяне на обществена поръчка за самолетни билети и хотелско настаняване те ще бъдат изместени, казват от ИАНМСП. През периода до април 2012 г. трябва да се проведат общо 30 търговски мисии. До края на проекта общият им брой трябва да достигне 60.

Изложения по света

Общо 179 фирми са участвали в 21 международни изложения, организирани със съдействието на ИАНМСП за последната една година, показва справка на агенцията. За целта е отпусната сума от около 2.6 млн. лв. До 22 април ще бъдат проведени още 9, като за

мите може да получат до 1200 лв. на представител за нощувки и транспорт по време на мисията. Досега са кандидатствали 11 компании.

Кандидатстването за участие в търговската мисия до Мароко е с краен срок 16 март. Тя е за производители на строителни материали или други продукти с потенциал за експорт на местния пазар. Субсидията е по-висока - 2 хил. лв. на представител от компания, тъй като гържавата е извън ЕС.

участие в тях са подали документи близо 80 фирми. С тях общият бюджет на усвоените субсидии може да се увеличи до 4.23 млн. лв. Към момента вече не може да се кандидатства за нито едно от 9-те изложения, но от агенцията обмислят да удължат срока за авиоекспозите в Германия. План-графикът след 22 април може да бъде разгледан на сайта на ИАНМСП, който до края на март трябва и да бъде подобрен, така че да е по-функционален и с по-лесна навигация.

При участието на международни изложения от ИАНМСП покриват разходите за наем на изложбена площ, за изграждане на щанда, за регистрационни такси, отпечатване на каталог, реклама и др.

Общо 115 е броят на изложенията, които ще организира ИАНМСП през трите години, през които ще изпълнява европроекта си за разширяването на присъствието на българските предприятия в чужбина.

Дарина Черкезова

Търсенето на работна ръка ще нарасне след април

Една четвърт от компаниите планират да наемат нови служители през второто тримесечие на 2011 г.

Стабилен темп на нарастване на броя на персонала през април - юни 2011 г. прогнозираят работодателите в България. Една четвърт от тях очакват увеличение на служителите си, 10% прогнозираят намаление, а 64% не предвиждат промяна. Това показва редовният доклад на компанията за подбор на персонал "Менпауър" - "Обзорно изследване за заетостта в България". Проучването е проведено сред 764 работодатели, които са отговорили на въпроса "Как очаквате да се повиши заетостта във вашата компания през второто тримесечие на 2011 г. спрямо настоящото?" От "Менпауър" изчисляват общ показател "нетен обзор на заетостта", който е 15%. Той се полу-

► **Комуналните услуги ще бъдат един от секторите с по-нисък ръст в търсенето на работна ръка през второто тримесечие на 2011 г.**

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Търсене на работна ръка по сектори, в %*

* Числото се получава, когато от процента на планиращите да наемат нови хора се извади процентът на тези, които смятат да съкращават работна ръка
ИЗТОЧНИК: МЕНПАУЪР

чава, когато от процента на планиращите да наемат нови хора се извади процентът на тези, които смятат да съкращават работна ръка. Показателят е по-висок с 11 процентни пункта спрямо първото тримесечие на 2011 г. Оптимизмът в проучването може би оформя тенденция за трайно излизане на българската икономика от рецесията.

Къде и какво ще се търси

Във Варненския и Софийския регион се очаква най-голям ръст в набирането на работна ръка, съответно 21 и 19% "нетен обзор на

заетостта". Следват Русе (17%) и Пловдив (11%). Най-слаб ръст в търсенето на работна ръка се очаква в Бургас - 5%.

Най-голямо търсене се очаква в публичния и социалния сектор, в туристическия бизнес и финансовите услуги (виж графиката). Единственият сектор, в който не се очаква наемането на нови хора, е минното дело.

Развиващи се vs развити пазари

Бизнесът в почти незасегнатите от икономическата криза пазари от ВИС (Бразилия, Индия, Китай),

Турция, Тайван и Сингапур има най-големи планове за отварянето на нови работни места в глобален план.

На обратния полюс са държави със сериозни икономически и финансови затруднения, като Гърция, Испания, Ирландия и Италия, където се отчитат отрицателни стойности на нетния обзор на заетостта. С други думи, там се очаква допълнително освобождаване на работници и нарастване на безработицата. На този фон показателят от 15% нарежда България на първо място сред държавите от ЕС, за които има данни. □

ЕЦБ ще повиши основната лихва в еврозоната

Опасения от инфлационен натиск ще доведат до лихва от 1.75% в края на годината

Нарастващият натиск в посока нагоре върху цените на енергоносители и храни ще доведе до повишаването на основната лихва в еврозоната от 1 на 1.75% в края на 2011 г. Това стана ясно след интервю на Аксел Вебер, член на управителния съвет на Европейската централна банка (ЕЦБ) и управител на германската централна банка пред агенцията Bloomberg.

Пазарни очаквания

По думите на Вебер банката ще поеме курс на "нормализиране" на лихвените проценти в еврозоната. "Не бих предприел каквото и да било, за да се опитам да коригирам очакванията на пазара за повишение от 0.75 процентни пункта през тази година", добавя още той

► Аксел Вебер, член на управителния съвет на Европейската централна банка

СНИМКА BLOOMBERG

пред Bloomberg.

Миналата седмица управителят на ЕЦБ Жан-Клод Трише изненада пазарите с изявлението си, че цената на кредитирането ще бъде повишена от рекордно ниското си ниво от 1% през април, за да възпре кокаващата се инфлация. Трише заяви, че стъпката не е непременно началото на серия от увеличения.

Инфлационен натиск

Според Вебер инфлацията може да се окаже с по-трайни и дълбоки основи, отколкото е предполагала ЕЦБ: "Има редица фундаментални причини в развиващите се пазари и ефектите от тях ще влошат прогнозите ни за инфлацията в средносрочен и дългосрочен план. На това трябва да противодействаме навреме. Виждам значителен ценови натиск в бъдеще."

ЕЦБ прогнозира 2.3% ръст на инфлацията в еврозоната за тази година и 1.7% през 2012 г. Основ-

ната задача на банката е да контролира инфлацията на нива, близки до 2%, но под тази стойност.

Същевременно цената на петрола достигна повече от двегодишен връх и изглежда, трайно се настани на равнище от над 100 USD за барел. Цената на черното злато се подхранва от опасенията, че насилието ще се разпростре и в други арабски държави, износители на петрол.

"Петролните фючърси предполагат понижаване на цената на петрола до около 100 USD за барел", казва Вебер. "Аз не се придържам към този сравнително оптимистичен сценарий. Има сериозни причини за задълбочаване на ценовия натиск върху енергията и хранителните продукти. Мисля, че ЕЦБ направи правилното нещо, като даде ясен сигнал, че няма да толерира инфлация над целта си, и също така смятам, че пазарът улови този сигнал." □

Веригата за бързо хранене Subway изпревари McDonald's по заведения

Приходите от продажби на компанията за миналата година остават по-малки от тези на основния ѝ конкурент

Subway вече е най-голямата верига за бързо хранене в света, след като изпревари досегашния лидер McDonald's по брой заведения. Към края на 2010 г. Subway е имала общо 33 749 ресторанта по целия свят, докато основният ѝ конкурент е разполагал с 32 737 заведения. Това стана ясно от подадения отчет в Комисията по ценни книжа и фондови борси на САЩ.

По-по-най

Компанията планира да открива по 1000-2000 заведения годишно на различни места по света. До 2020 г. Subway очаква броят на ресторантите ѝ в света да надвиши този в САЩ. В момента веригата има малко повече от 24 хил. заведения в страната. За 2010 г. те са осигурили 10.5 млрд. USD от общите приходи на компанията в размер на 15.2 млрд. USD. От веригата не уточниха каква е печалбата им за миналата година, тъй като са непублична компания и не са задължени да обявяват подробните резултати.

15.2

млрд. USD са приходите от продажби на веригата за бързо хранене за миналата година, две трети от сумата се гължи на САЩ

33.7

хил. ресторанта по целия свят има Subway към края на 2010 г. в сравнение с 32 737 заведения на McDonald's

По продажби обаче McDonald's остава ненадминат лидер в света. Веригата отчете приходи от 24 млрд. USD за 2010 г. Според говорителя на компанията за McDonald's е важно да бъде по-добра, а не само по-голяма верига.

Пазари

Subway изпревари McDonald's по брой заведения в САЩ преди около девет години. Компанията очаква Китай да се превърне в един от най-големите ѝ пазари. В момента веригата има 199 ресторанта в Китай, но планира да увеличи броя им до над 500 към 2015 г. Като цяло веригата смята азиатския пазар за благоприятен, като до момента има над 1000 ресторанта - в това число е и първият им ресторант във Виетнам. Компанията има известни притеснения за икономиката на някои от международните си пазари като Германия и Великобритания. Там тя се опитва да предложи по-изгодни оферти, подобни на 30-сантиметровите сандвичи за 5 USD, които са много популярни в САЩ.

Нетрадиционен погхох

Макар че Subway е създадена през 1965 г. в САЩ, веригата започва масово

Американската верига за бързо хранене Subway започва да навлиза на чужди пазари чак три десетилетия след създаването си

да навлиза на други пазари чак през 90-те години на миналия век. Първия си ресторант в чужбина отваря в Бахрейн през 1984 г. Експанзията на Subway донякъде се дължи на факта, че компанията открива заведения на нетрадиционни места, като в момента има близо 8000 такива

ресторанта. Сред тях са автомобилния шоурум в Калифорния, магазин за домакински уреди в Бразилия, фериботен терминал в Сиатъл, речно корабче в Германия, зоопарк в Тайван, църква в щата Ню Йорк и т. н. „Постоянно гледаме къде някой може да си купи сандвич. Колкото по-близо

сме до клиентите, толкова по-добре”, коментира директорът по развитието Дон Фъртман. По думите му нетрадиционното се превръща в традиционно.

По-гуетично

Като друго свое предимство Subway сочи нискокалоричните си продукти.

За разлика от популярния Big Mac на основния ѝ конкурент, в който има 30 г мазнини, Subway има цяла серия от сандвичи с шест пъти по-малко мазнини. Най-диетичната ѝ закуска е само с 2.6 г мазнини. Това се вписва добре в нагласите на потребителите да търсят по-здравословна храна. **П**

Шефът на Ford получи 56.5 млн. USD в акции

През 2010 г. автомобилната компания отчете най-голямата си печалба от 1999 г. насам

Американският автомобилен производител Ford Motor, който през 2010 г. отчете най-високата си печалба от повече от десет години насам, възнаградя главния изпълнителен директор на компанията Алан Мълали с 56.5 млн. USD в акции преди данъци. Изпълнителният председател Бил Форд-младши получи акции за 42.4 млн. USD, стана ясно от предоставените документи в Комисията по ценните книжа и фондовите борси на САЩ. Акции в компанията са получили и други висши мениджъри.

Заслуги

Ford изпадна във финансо-

Алан Мълали се смята за основния „виновник“ за спасяването на компанията

во затруднение в края на 2006 г., когато Бил Форд се оттегли от поста главен изпълнителен директор и назначи на мястото си Мълали, който дотогава работеше за Boeing.

Новото ръководство реши да ипотекира активите на компанията срещу кредит за повече от 23 млрд. USD, с които успя да премине сравнително безболезнено през рецесията. За разлика

от General Motors и Chrysler Group на компанията не ѝ се наложи да използва държавна помощ и избягна фалит.

Мълали се смята за основния „виновник“ за спасяването на компанията. Под негово ръководство Ford подобри качеството на колите и камионите си и започна да произвежда и по-малки превозни средства.

През 2006 г., когато Мълали започна работа, Ford отчете загуба от 12.6 млрд. USD. За 2010 г. обаче компанията регистрира печалба от 6.6 млрд. USD, което е най-добрият ѝ резултат от 1999 г. Продажбите миналата година скочиха с близо 20%.

Чисто

Алан Мълали е получил 3.8 млн. акции по 14.76 USD всяка, става ясно от документите за регулатора. Компа-

нията обаче е удържала 1.56 млн. акции за 23 млн. USD, с които да покрие дължимите данъци по възнаграждението, така че главният изпълнителен директор е получил чисто около 33.4 млн. USD.

Бил Форд е получил 2.87 млн. акции на същата цена. След удържането на 1.17 млн. акции за превеждането на 17.3 млн. USD данъци нетният му бонус е 25 млн. USD.

НАЦИОНАЛЕН ТЕЛЕФОН ЗА ЗАЯВКИ
0 7001 7001
НА ЦЕНАТА НА ЕДИН ГРАДСКИ РЕЗЕРВОР

6000 НАСЕЛЕНИ МЕСТА
ВСИЧКИ КУРИЕРСКИ УСЛУГИ
ДО ВСЯКА ТОЧКА НА
БЪЛГАРИЯ

НА ЕДНАКВО
НИСКА ЦЕНА

SPEEDY
СЪС СВОИТЕ ВЪЗДУШНИ
РЕШЕНИЯ

Регионални
индекси

Водещият индекс на БФБ поскъпна

минимално

Sofix: 444.09

▲ +0.52%

Македонският бечмарк отчете повишение

МВПО: 2660.41

▲ +0.44%

Сръбският пазар беше сред малкото

зубещи

BELEX15: 772.60

▼ -0.41%

Резултат

„Орзахим“

► Приходите от продажби на производителя на бои и лакове „Орзахим“ спадат през миналата година до малко под 96 млн. лв. спрямо отчетените през 2009 г. 106 млн. лв. Това показва консолидираният резултат на русенската химическа компания.

Акция на гения

„ИХ България“

150

► процента поскъпна правата от увеличението на капитала в „ИХ България“ само в рамките на вчерашната сесия

Световни
индекси

Бечмаркът в Токио се нареку сред

победителите в Азия

Nikkei225: 10525.19

▲ +0.19%

Борсата в Лондон се движеше на

нивата от понеделник

FTSE100: 5974.76

▲ +0.02%

Водещият индекс в САЩ започна сесията с повишение

DJIA: 12231.45

▲ +1.17%

Метал

Сребро

► Фючърсите на сребро се задържаха близо до 31-годишен връх. В Сингапур цената на благородния метал с гостапка през май се понижи минимално с 0.2% до 35.79 USD за тр. у. В понеделник стойността достигна 36.745 USD за тр. у., което е най-високата цена от март 1980 г. насам

Стока на гения

Пшеница

0.8

► процента се понижи фючърсите на пшеницата с гостапка през май, което беше втори пореден спад. Цената се сви до 291.9 USD за тон

Пети пореден дневен спад на цената на медта заради скъпия петрол

Индустриалните метали в Лондон и Ню Йорк също отчетоха понижение

Цената на медта се понижи за пети пореден ден в Ню Йорк, което е най-дългата серия на спад от юни миналата година насам. В основата на продължаващия негативен тренд на метала са високите цени на суровия петрол, които карат анализатори да прогнозира забавяне на икономическия растеж в световен мащаб. Именно тези опасения водят до спад на търсенето на индустриални метали, обясняват наблюдатели, цитирани от агенция Bloomberg. Нуриел Рубини, икономистът, който предрича кризата, коментира, че при цена на петрола от 140 USD за барел някои развити икономики може отново да се върнат към

рецесия. „Търговията на пазара на мед е под натиск очевидно заради напрежението в Близкия изток“, пък е мнението на Даниел Бребнер, анализатор на Deutsche Bank AG в Лондон. По думите му заради високата цена на петрола има очаквания икономическият ръст да спре и ако това наистина се случи, тогава със сигурност ще намалее и търсенето на индустриални метали.

По време на ранната търговия в Ню Йорк цената на медта с доставка през май се понижи с 0.6% до 9485.3 USD за тон. Преди това стойността дори слезе до 9378.4 USD за тон, което е най-ниската стойност за последните близо две седмици.

В Лондон цената на метала с доставка след три месеца заличи 0.4% от стойността и се смъкна до 9457 USD за тон. Това беше тре-

тият пореден ден на спад на метала в Лондон, като в основата му са спекулациите, че боевете в Либия също може да окажат негативен ефект върху световния икономически растеж. Тези негативни очаквания доведоха и до по-слабото търсене на мед.

Подобно на медта и останалите основни индустриални метали последваха низходящото движение, водени от песимистичните очаквания за световния икономически растеж. На борсата в Лондон цената на никела с доставка след три месеца се срина с 3.1% до 26 625 USD за тон. След като започнаха вчерашната сесия с понижение, алуминият и цинкът обрнаха посоката и в края на сесията отчетоха минимални повишения. Оловото и калаят обаче се търгуваха на отрицателна територия през целия ден. ■

► Подобно на медта и останалите основни индустриални метали последваха низходящото движение, водени от песимистичните очаквания за световния икономически растеж

СНИМКА BLOOMBERG

Акциите на „Мостстрой“ загубиха близо 30%

Новината за влизането в процедура по несъстоятелност на компанията торпилера ценните книжа на инфраструктурното дружество

Акциите на „Мостстрой“ загубиха близо 30% по време на последната борсова търговия, след като компанията официално влезе в процедура по несъстоятелност. Инвеститорите побързаха да се отърват от книжата си в дружеството, тръгнало по пътя на „Кремиковци“ и „Химко“. Купувачи обаче имаше едва на ниво от 0.26 лв. за акция, което гаран-

тира 29.73% спад на пазарната капитализация. По позицията бяха разменени 19 222 ценни книжа.

Над всички по ликвидност обаче отново беше пазарът на дружествата със специална инвестиционна цел. Новината за договорената продажба на бизнес центъра на бул. „Раковски“ покачи акциите на „Фонд Имоти“ АД СИЦ (бивш „БечМарк Фонд Имоти“ АД СИЦ) с близо 15%. Това направи компанията най-печелившата на Българската фондова борса. По позицията се изтъргуваха 1 147 644 акции. Далеч назад, но също със сериозен обем изтъргувани акции останаха „Фонд за недвижими имоти България“ АД СИЦ и „Аванс Терафонд“ АД СИЦ.

Голяма сделка имаше и с акциите на казанлъшкото машиностроително дружество „М+С Хидравлик“ АД. През борсата преминаха 108 400 акции на компанията, а цената остана без промяна. ■

SOCIETE GENERALE ЕКСПРЕСБАНК

SGAM Фонд – подфондове предлагани в България	Валута	Емисионна стойност за дата 8.03.2011 г.				Цена при обратно изкупуване (нетна стойност на активите на единица) за дата 8.03.2011 г.		
		Клас А – го 25000 EUR/ USD	Клас А – мал 25000 EUR/ USD*	Клас В	Клас Р	Клас А	Клас В	Клас Р
SGAM ФОНД „КИТАЙСКИ АКЦИИ“	USD	25,0840	24,9634	3963,9805	396,1346	24,1192	3 924,7332	388,3673
SGAM ФОНД „АКЦИИ ОТ ИЗТОЧНА ЕВРОПА“	EUR	31,6600	31,5078	3381,6720	102,0000	30,44	3348,19	100
SGAM ФОНД „АКЦИИ ЕВРОЗОНА СТОЙНОСТ“	EUR	118,7956	118,2244	1240,1770	90,1782	114,23	1227,9	88,41
SGAM ФОНД „АКЦИИ ГЛОБАЛНА ЕНЕРГИЯ“	USD	22,5023	22,3941	1868,6414	115,2954	21,64	1850,14	113,03
SGAM ФОНД „АКЦИИ ЗЛАТНИ МИНИ“	USD	41,5521	41,3523	4295,6897	0,0000	39,95	4253,16	0,00
SGAM ФОНД „АКЦИИ НА ВОДЕЩИ ЕВРОПЕЙСКИ КОМПАНИИ“	EUR	31,5355	31,3839	986,3816	0,0000	30,32	976,62	0,00
SGAM ФОНД „ГЛОБАЛНИ АКЦИИ“	USD	34,9065	34,7386	1625,3021	102,0000	33,56	1609,21	100,00
SGAM ФОНД „АКЦИИ НА ВОДЕЩИ АМЕРИКАНСКИ КОМПАНИИ“	USD	27,8444	27,7106	1502,6376	154,4718	26,77	1487,76	151,44
SGAM ФОНД „ЕВРОПЕЙСКИ ОБЛИГАЦИИ“	EUR	40,6987	40,5001	1442,0545	0,0000	39,71	1434,88	0,00
SGAM ФОНД „СВЕТОВНИ ОБЛИГАЦИИ“	USD	44,9115	44,6924	1809,8746	0,0000	43,82	1800,87	0,00
SGAM ФОНД „ПАРИЧЕН ПАЗАР (ШАТСКИ ДОЛАРИ)“	USD	не се предлага	15,9667	1228,7616	не се предлага	15,89	1222,65	не се предлага
SGAM ФОНД „ПАРИЧЕН ПАЗАР (ЕВРО)“	EUR	не се предлага	27,7027	1235,1709	не се предлага	27,56	1229,03	не се предлага
SGAM ФОНД „ИНДИЙСКИ АКЦИИ“		141,1324	140,4439	1480,2690	142,4904	137,69	1472,9	141,08
SGAM ФОНД „АКЦИИ ЛАТИНСКА АМЕРИКА“		134,3270	133,6717	1194,6234	0,0000	131,05	1188,68	0,00

Обявените цени са в дадената валута и са валидни за поръчки, подадени през преходния работен ден до 11:30 ч. Поръчки, подадени след 11:30 ч. се считат за направени на следващия работен ден. Мин. сума за първоначална инвестиция в SGAM Фонд "Паричен пазар - щатски долари" и SGAM Фонд "Паричен пазар - евро" клас А е 100 000 EUR/USD.

0800 18 888
http://www.sgeb.bg

19 222

► акции на „Мостстрой“ бяха изтъргувани по време на последната сесия на фондовата борса

МВФ: Развиващите се страни показват първи признаци на прегряване

Фондът все още не е намалил прогнозата си за икономическия ръст, тъй като очаква, че рекордно скъпият петрол е временно явление

Бързо растящите икономики на развиващите се страни започват да показват признаци на прегряване, твърди първият зам. управляващ директор на Международния валутен фонд (МВФ) Джон Липски. Много от развиващите се пазари, като Китай например, не успяват да удържат инфлацията и губят контрол върху силния поток от инвестиции в икономиката. МВФ от месеци предупреждава за рисковете, които поражда натискът върху цените. Притесненията на финансовата институция, изглежда,

се засилват.

По думите на Липски с ръст от 6.5-7%, който отчитат развиващите се икономики, възможностите за надхвърляне на капацитета им до голяма степен са изчерпани. В резултат на това вече се наблюдават първи признаци на прегряване, обяснява той.

Скъпият петрол може да е временен

Поскъпването на петрола допълнително засилва инфлационния проблем. Фондът обаче все още не е ревизирал прогнозата си за ръста в посока надолу, тъй като рекордно високите цени на петрола ще се окажат само временно явление, обясни Липски. По думите му преди ескалирането на ситуацията в Либия по-високите цени на петрола от края на 2010 и началото на 2011 г. са били в

голямата си част резултат от подобренията икономическа перспектива. Опасенията за нарушаване на доставките в момента са движени основно от страха. Именно това е и причината цената на петрола да превиши границата от 100 USD за барел. Ако тези нива се задържат, заплахата за растежа ще бъде още по-голяма, обяснява Липски.

Храните остават голям проблем

Поскъпването на храните също са повод за притеснение, особено за държавите с по-ниски доходи, където по-голяма част от бюджета на домакинствата отива за хранителни продукти. Скъпите храни бяха и една от многото причини за скорошните протести и последвалите промени в управлението в Египет и Тунис. „Притесненията трябва да

► Преди да ескалира ситуацията в Либия, поскъпването на петрола беше по-скоро резултат от подобренията икономическа перспектива, смята първият зам. управляващ директор на МВФ Джон Липски

СНИМКА BLOOMBERG

има дори там, където няма политическо напрежение в момента”, твърди Липски.

Според него социалното напрежение и трудностите за бедните хора в много

държави също са неща, на които трябва да се обърне внимание. □

Корпоративни съобщения и обяви на държавни институции

АСАРЕЛ МЕДЕТ АД

ПОКАНА ЗА УЧАСТИЕ В ТРЪЖНА ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗБОР НА ИЗПЪЛНИТЕЛ ЗА ДОСТАВКА НА СТОМАНЕНИ ТОПКИ Ф40мм

На основание ЗАПОВЕД № 183/ 02.03.2011 г., „Асарел-Медет“ АД със седалище в гр.Панагюрище и адрес на управление: площадка „Асарел“, тел.: (0357) 60 210, факс: (0357) 60 260, e-mail: rbox@asarel.com, лице за контакт: 2-н Петър Паланкалиев, Ръководител отдел „Доставки и Логистика“ тел.: (0357) 60 265,

ОБЯВЯВА ПРОЦЕДУРА ЗА ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА ДОСТАВЧИК НА: Стоманени топки ф40мм - ± 365 ± 10% т/ годишно за заинтересованите:

Пояснителният документ и цялата тръжна документация за провежданата процедура могат да се получат от „Асарел-Медет“ АД - гр.Панагюрище, отдел „Доставки и Логистика“ или по електронен път, посочен от заинтересованите лица - всеки работен ден от 8:30 до 16:00 часа, считано до 17.03.2011 г., след писмено изпратено заявление за намерение за участие на e-mail: tzlenova@asarel.com, babachev@asarel.com или на факс: (0357) 60 260.

Крайният срок за представяне на офертите е до 24.03.2011 г. Допълнителна информация по търга (Техническо задание) е публикувана на интернет страницата на дружеството - www.asarel.com.

ПОКАНА

Управителния съвет на ППК „КОРТЕН“ с. Кортен, общ. Нова Загора свиква редовно Общо събрание на 26.03.2011 г. от 8.00 ч., в залата на ресторант „Перла“, при следния

ДНЕВЕН РЕД

1. Утвърждаване на решението на Управителния съвет за приемане на нови членове и /или/ изключване на членове на кооперацията.
2. Обобщаване отчетите за дейността на Управителния и Контролния съвети за 2010 г. Приемане на Финансовия отчет на кооперацията, одиторския доклад и разпределението на печалбата.
3. Вземане решение за разпореджание и /или/ придобиване на недвижими имоти.
4. Вземане решение за теглене на кредити и участие с проекти по Програмата развитие на селските райони и други, в тази връзка вземане решение за учредяване на ипотеки върху недвижими имоти на кооперацията и особени залози върху движими вещи за обезпечаване на кредити.
5. Определяне на регистриран одитор за заверка на годишния финансов отчет.
6. Вземане на решение за опрощаване на парични задължения към кооперацията.

При липса на кворум събраниято ще се проведе един час по-късно.

Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013
Приоритетна ос 4 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика“

PROJECT BG161P003 – 4.2.01-001, “PROMOTION OF THE INTERNATIONALIZATION OF THE BULGARIAN ENTERPRISES”

Проект № BG161P003 – 4.2.01-001, „НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ“

This project is financed by the European fund for regional development through an Operational programme “Development of the competitiveness of the Bulgarian economy” 2007 – 2013

Този проект е получил финансиране от Европейския фонд за регионално развитие чрез Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013

ИАНМСП организира българско национално участие в BIFE-TIMB – международен панаир за мебели и продукти от дърво, спомогателни материали, интериорен дизайн, машини и оборудване, който ще се проведе в периода 31 август – 4 септември 2011 г. в „Ромекло център“, Букурещ, Румъния.

Краен срок за заявка на участие – 31 март 2011 г.

За допълнителна информация посетете страницата на ИАНМСП – www.sme.government.bg

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия

ОБЯВЛЕНИЕ

по чл. 10а, ал. 2 от ЗДСл (обн., ДВ, бр. 67/1999 г., посл. изм., бр. 1/2011 г.)

Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия на основание чл. 10 и чл. 10а от Закона за държавния служител, във връзка с чл. 3, ал. 1 и чл. 13, ал. 1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители

обявява конкурс:

1. За назначаване на трима държавни служители на длъжностите: началник на сектор в Регионален сектор Пловдив, началник на сектор в Регионален сектор Бургас и началник на сектор в Регионален сектор Враца, отдел „Мониторинг и финансово управление“, Главна дирекция „Конкурентоспособност и иновации“ в Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия.
2. Кратко описание на длъжността: да ръководи, организира и координира на регионално ниво дейността на Главна дирекция „Конкурентоспособност и иновации“ за изпълнение функциите на Междино зведено по Приоритетни ос 1 и 2 на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г.
3. **Минимални изисквания за заемане на длъжността (съгласно ЕКДА):**
  - висше образование, степен бакалавър, област хуманитарна, икономическа и технически науки;
  - III младши ранг или професионален опит – 5 години професионален опит в области по изпълнение на предприемаческите инструменти и Структурните фондове на ЕС.
4. **Допълнителни умения и квалификации, носещи предимство за кандидатурите:**
  - познания в областта на технологичното развитие и иновации, предприемаческите инструменти и структурните фондове на ЕС;
  - ползване на английски език;
  - ползване на Microsoft Office – Word, Excel, работа с програмни продукти и Internet.
  - комуникативност;
  - умения за координиране и ръководство на екип.
5. **Начин на провеждане на конкурса:** тест и интервю.
6. **Размер на основната заплата за длъжността** – 537 лв.
7. **Необходими документи за кандидатурите:**
  - 7.1. Заявление по образец (Приложение № 2 към чл. 17 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители);
  - 7.2. Декларация от кандидата, че е пълнолетен български гражданин, не е поставен под запрещение, не е осъден за умишлено престъпление от общ характер на лишаване от свобода и не е лишен по съответен ред от правото да заема определената длъжност;
  - 7.3. Копия от документи за придобитата образователно-квалификационна степен и придобитата правоспособност. Документите, издадени в чужбина се предоставят в легализиран превод на български език и след необходимото признаване и легализация от съответните оправомощени органи в Република България;
  - 7.4. Копие от документите, удостоверяващи продължителността на професионалния опит – трудова книжка, осигурителна книжка, служебна книжка, официален документ на български език, доказващ извършване на дейност в чужбина.
8. **Място и срок за подаване на документите** – документите се подават лично или чрез пълномощник в Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия, гр. София, пл. „Св. Неделя“ №1, ет. 4, стая 205, в 10-дневен срок от публикуване на обявлението за конкурса в един централен ежедневник, в регистъра по чл. 61, ал. 1 от Закона за администрацията и интернет страницата на агенцията в рубриката „Работни места“.
9. **Общодостъпно място, на което ще се обявяват списъците или други съобщения във връзка с конкурса** – таблото на партнерия етаж на сградата на пл. „Св. Неделя“ №1 и интернет страницата на агенцията в рубриката „Работни места“.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия

ОБЯВЛЕНИЕ

по чл. 10а, ал. 2 от ЗДСл (обн., ДВ, бр. 67/1999 г., посл. изм., бр. 1/2011 г.)

Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия на основание чл. 10 и чл. 10а от Закона за държавния служител, във връзка с чл. 3, ал. 1 и чл. 13, ал. 1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители

обявява конкурс:

1. За назначаване на двама държавни служители на длъжност млади експерт в Регионален сектор Пловдив, отдел „Мониторинг и финансово управление“, Главна дирекция „Конкурентоспособност и иновации“ в Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия.
2. Кратко описание на длъжността: Участва в дейностите по наблюдение на проекти, финансирани по ОП „Конкурентоспособност“. Подпомага предлагането на експертни оценки и решения по проблемите, свързани с мониторинг по проекти, финансирани по ОП „Конкурентоспособност“.
3. **Минимални изисквания за заемане на длъжността (съгласно ЕКДА):**
  - висше образование, степен професионален бакалавър, област хуманитарна, икономическа и технически науки;
  - V младши ранг или професионален опит – не се изисква.
4. **Допълнителни умения и квалификации, носещи предимство за кандидатурите:**
  - познания в областта на технологичното развитие и иновации, предприемаческите инструменти и структурните фондове на ЕС;
  - ползване на английски език;
  - ползване на Microsoft Office – Word, Excel, работа с програмни продукти и Internet.
  - комуникативност и работа в екип.
5. **Начин на провеждане на конкурса:** тест и интервю.
6. **Размер на основната заплата за длъжността** – до 427 лв.
7. **Необходими документи за кандидатурите:**
  - 7.1. Заявление по образец (Приложение № 2 към чл. 17 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители);
  - 7.2. Декларация от кандидата, че е пълнолетен български гражданин, не е поставен под запрещение, не е осъден за умишлено престъпление от общ характер на лишаване от свобода и не е лишен по съответен ред от правото да заема определената длъжност;
  - 7.3. Копия от документи за придобитата образователно-квалификационна степен и придобитата правоспособност. Документите, издадени в чужбина се предоставят в легализиран превод на български език и след необходимото признаване и легализация от съответните оправомощени органи в Република България.
  - 7.4. Копие от документите, удостоверяващи продължителността на професионалния опит – трудова книжка, осигурителна книжка, служебна книжка, официален документ на български език, доказващ извършване на дейност в чужбина.
8. **Място и срок за подаване на документите** – документите се подават лично или чрез пълномощник в Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия, гр. София, пл. „Св. Неделя“ №1, ет. 4, стая 205, в 10-дневен срок от публикуване на обявлението за конкурса в един централен ежедневник, в регистъра по чл. 61, ал. 1 от Закона за администрацията и интернет страницата на агенцията в рубриката „Работни места“.
9. **Общодостъпно място, на което ще се обявяват списъците или други съобщения във връзка с конкурса** – таблото на партнерия етаж на сградата на пл. „Св. Неделя“ №1 и интернет страницата на агенцията в рубриката „Работни места“.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия

ОБЯВЛЕНИЕ

по чл. 10а, ал. 2 от ЗДСл (обн., ДВ, бр. 67/1999 г., посл. изм., бр. 1/2011 г.)

Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия на основание чл. 10 и чл. 10а от Закона за държавния служител, във връзка с чл. 3, ал. 1 и чл. 13, ал. 1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители

обявява конкурс:

1. За назначаване на четирима държавни служители на длъжност главен експерт в Регионален сектор Пловдив, отдел „Мониторинг и финансово управление“, Главна дирекция „Конкурентоспособност и иновации“ в Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия.
2. Кратко описание на длъжността: Участва в дейностите по наблюдение на проекти, финансирани по ОП „Конкурентоспособност“.
3. **Минимални изисквания за заемане на длъжността (съгласно ЕКДА):**
  - висше образование, степен бакалавър, област хуманитарна, икономическа и технически науки;
  - IV младши ранг или професионален опит – 2 години професионален опит в области по изпълнение на предприемаческите инструменти и Структурните фондове на ЕС.
4. **Допълнителни умения и квалификации, носещи предимство за кандидатурите:**
  - познания в областта на технологичното развитие и иновации, предприемаческите инструменти и структурните фондове на ЕС;
  - ползване на английски език;
  - ползване на Microsoft Office – Word, Excel, работа с програмни продукти и Internet.
  - комуникативност и работа в екип.
5. **Начин на провеждане на конкурса:** тест и интервю.
6. **Размер на основната заплата за длъжността** – до 537 лв.
7. **Необходими документи за кандидатурите:**
  - 7.1. Заявление по образец (Приложение № 2 към чл. 17 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители);
  - 7.2. Декларация от кандидата, че е пълнолетен български гражданин, не е поставен под запрещение, не е осъден за умишлено престъпление от общ характер на лишаване от свобода и не е лишен по съответен ред от правото да заема определената длъжност;
  - 7.3. Копия от документи за придобитата образователно-квалификационна степен и придобитата правоспособност. Документите, издадени в чужбина се предоставят в легализиран превод на български език и след необходимото признаване и легализация от съответните оправомощени органи в Република България;
  - 7.4. Копие от документите, удостоверяващи продължителността на професионалния опит – трудова книжка, осигурителна книжка, служебна книжка, официален документ на български език, доказващ извършване на дейност в чужбина.
8. **Място и срок за подаване на документите** – документите се подават лично или чрез пълномощник в Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия, гр. София, пл. „Св. Неделя“ №1, ет. 4, стая 205, в 10-дневен срок от публикуване на обявлението за конкурса в един централен ежедневник, в регистъра по чл. 61, ал. 1 от Закона за администрацията и интернет страницата на агенцията в рубриката „Работни места“.
9. **Общодостъпно място, на което ще се обявяват списъците или други съобщения във връзка с конкурса** – таблото на партнерия етаж на сградата на пл. „Св. Неделя“ №1 и интернет страницата на агенцията в рубриката „Работни места“.

ITD Network придобих напълно оператора „София онлайн“

Телекомът е собственик на 50% от компанията от 2007 г. и с придобиването на пълен контрол в нея планира да награди оптичната ѝ мрежа в столицата

Един от най-големите доставчици на международен интернет за България ITD Network обяви, че е придобил 100% от дяловете на оператора „София онлайн“. ITD Network притежават 50% от дружеството от 2007 г., но не коментира точните параметри на покупко-продажбата на останалите 50%. „София онлайн“ е компания с една от най-добре развитите MAN (Metropolitan area network) мрежи с пълно покритие на територията на град София, обясниха от ITD Network. Компанията е специализирана в изграждане и продажба на инфраструктурни услуги – MAN и Dark Fiber (директно оптично влакно). „Ай Ти Ди Нетуърк“ като доставчик на услуги и „София онлайн“ като доставчик на свързаност комбинирахме своите усилия и ресурси в София, за да можем да предложим гъвкав подход за достъп до клиента чрез директна оптична свързаност, качествени услуги и клиентско обслужване, допълниха от придобиващата компания.

Развитие на инфраструктурата
Още през 2008 г. в Плов-

див и Велико Търново ITD Network започна изграждането на собствена мрежа, изградена на база технологията оптика до дома по директно влакно (Fiber-to-the-home/Direct fiber), под името CooolBox. Чрез нея компанията се обръща към пазара на домашни клиенти и малки офиси тип SOHO (small office/home office). „Към днешна дата отчитаме добри резултати и стабилна тенденция на увеличаване на клиентите на пакетни CooolBox услуги“, каза за в. „Пари“ Стоил Тодоров, изпълнителен директор на ITD Network. Закупуването на „София онлайн“ ни дава възможност да усъвършенстваме оптичната ѝ мрежа до нивата, които сме постигнали в Пловдив и Търново, за да можем да предложим качествени пакетни бизнес услуги и на територията на столицата, допълни той.

Тенденции

От компанията казаха още, че окрупняването в телекомуникационния сектор отдавна е трайна тенденция в света, а и в България като цяло през последните години

ставаме свидетели на редица сливания на компании в бранша. Самите ние сме активен участник в процеса на консолидация на пазара, уточни Стоил Тодоров. През последните 3 години ITD Network придобих 7 доставчика на територията на София и страната. С оглед наблюденията на компанията от ITD Network смятат, че този процес ще продължи да се развива с пълна сила.

Основните фактори, обуславящи това развитие, са общата тенденция към глобализиране на икономиката, която неизбежно води до окрупняване във всички сектори с всички произтичащи от това позитивни и негативни следствия, както и финансовата липса на ресурси за развитие на инфраструктура, оборудване и квалифициран персонал на по-малките предприятия. „През годините отделните компании са се фокусирали в един или друг сегмент от услуги и при изискването на пазара за единствен доставчик на множество услуги логично компанията комбинира своите усилия“, обясни Тодоров.

Пламен Димитров

► Отчитаме добри резултати и стабилна тенденция на увеличаване на клиентите на пакетни CooolBox услуги“, каза Стоил Тодоров, изпълнителен директор на ITD Network

Mozilla и Opera създават собствени магазини за приложения за смартфони

► Управляваната от Гари Ковач Mozilla разработва платформа, която да предоставя приложения за всякакви устройства и браузъри

Компаниите имат за цел да дадат на потребителите по-голяма свобода на избор

Компаниите, стоящи зад два от най-популярните интернет браузъра в света, обявиха, че ще правят собствени магазини за онлайн приложения подобно на печелившия App Store на Apple. Европейската компания Opera Software, чийто едноименен браузър се използва от над 100 млн. потребители на смартфони в глобален мащаб, отвори магазин за т. нар. apps, които да работят на различни мобилни платформи. Само ден по-рано Mozilla, компанията автор на Firefox, пусна ранна версия на код,

който би трябвало да се превърне в отворена алтернатива на вече установения App Store.

Отворена платформа

Идеята на предложението на Mozilla е платформа, която да предоставя на потребителите приложения за всякакви устройства и браузъри. Тя все още не е завършен проект, но според компанията е в доста напреднал етап. Освен това компанията разчита и на огромната база независими разработчици, които подпомагат поддръжката на Firefox. Проектът е контрапункт на налагащата се тенденция приложенията да са направени специално за дадена платформа и да се разпространяват

от един-единствен оторизиран източник. Дори Google, която често рекламира колко „отворен“ е нейният софтуер, преди време пусна магазин за приложения, който работи единствено с техния собствен браузър Chrome. Предложението на Mozilla от своя страна е базирано на общоприети, но отворени стандарти. От Apple винаги са заявявали, че затвореността на системите им е необходима както за стандартизация на съдържанието, за да работят програмите на всяко устройство, така и заради сигурността.

Преминаване към услуги

Решението на Opera е подобно, като техният мага-

зин е способен да предлага приложения за всички основни операционни системи за смартфони с изключение на iOS на iPhone. Причината за това е, че Apple не позволява приложения за техните устройства да бъдат продавани извън техния магазин. Въпреки това Opera планира да даде възможност App Store поне да бъде разглеждан. Според изпълнителния вицепрезидент на компанията Махи де Силва Opera има желание да разшири дейността си в сферата на услугите. Според норвежката компания още преди официалното откриване на онлайн магазина той вече е привлякъл над 15 млн. потребители от 200 държави.

Пламен Димитров

БАНКИ И ЗАСТРАХОВАНЕ

Число на деня

2.932

► млрд. лв. са общите активи на застрахователите в България в края на 2010 г., показват данни на Комисията за финансов надзор. Повишението на активите през миналата година е 5.2%

Интервю Румен Янчев, председател на УС и изпълнителен директор на ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп” и ЗК

Автомобилното застрахова България през следващите

В България просто няма друг застрахователен бизнес

Атанас Христов
atanas.hristov@pari.bg

► **Господин Янчев, „Булстрад” реши да набере малко над 30 млн. лв. с увеличаване на капитала. За какво приоритетно ще се използват средствата?**

- Целта е да се възстанови капиталовата адекватност на дружеството след завишените регулаторни изисквания. Друга цел е дългосрочно обезпечаване и достатъчно покритие на техническите резерви с ликвидни активи, както и да се осигури база за адекватно управление на застрахователния риск и пазарно позициониране на компанията. Ще се гарантира финансов ресурс за осъществяване на дългосрочната стратегия на компанията и да се инвестира в проекти и програми, разработени с цел повишаване качеството на предлаганите услуги.

► **Очаквате ли и миноритарни акционери да се включат?**

- Трудно ми е да гадая, защото нямам представа кой по каква причина се явява акционер. Някои са водени от чисто инвестиционни намерения, част от инвеститорите имат други намерения. Въпрос на време е да се разбере, но всеки решава сам за себе си.

► **Предварителните данни на КФН показват, че общозастрахователният пазар излиза на загуба и отчита спад на премиите през миналата**

година. Какви са основните причини за тези резултати?

- Основната причина е, че през цялата 2010 г. бяхме в условия на криза. Вероятно за различни сектори влиянието беше различно. През 2008 г. влиянието беше сравнително слабо, въпреки че се усещаше още от лятото. През 2009 г. нещата се движеха от набраната инерция. Тогава спадът беше по-скоро символичен. Миналата година с пълна сила се усети, че сме в криза и в застраховането.

Понижението щеше да е по-силно, ако го нямаше увеличението на премиите по „Гражданска отговорност”. Макар и символичен, ръстът беше факт и това компенсира до голяма степен чувствителния спад по „Каско” и останалите видове застраховки. В момента 1/3 от полиците са „Гражданска отговорност”, 1/3 „Каско” и останалите са друг бизнес. Нашият пазар е силно зависим от автомобилните застраховки. Като се сложат и другите фактори, които не са толкова много, нещата стават ясни. Силно намалена продажбата на нови коли. Това, което дръпна нещата силно напред през 2007-2008 и частично през 2009 г., е продажбата на лизингови автомобили, които влизаха с високи застрахователни суми. Сега вече не е така и последните три години се амортизираха тези застрахователни суми до 50% от първоначалната стойност.

При липсата на нов портфейл се събира значително по-малко премия, даже и да се подновят всички застраховки. Не всички полици обаче се подновяват, защото хората гледат да спестят от застраховката. За сравнително продължителен период средната премия се въртеше около 900-1000 лв. Всички тези фактори обаче доведоха до спад примерно

Визитка Кой е Румен Янчев

► Румен Янчев е председател на УС и изпълнителен директор на ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп” и ЗК „Български имоти”. Завършва ВФСИ „Д. А. Ценов” през 1980 г. и постъпва на работа в „Булстрад”.

► Заемал е длъжностите специалист, главен специалист и икономически директор. Бил е управляващ директор на Eurorean Reinsurance Brokers Ltd в Лондон. Регистриран е като правоспособен брокер на Лондонския пазар. От 1992 г. е изпълнителен директор и председател на УС на ЗПАД „Булстрад”.

► Заемал различни длъжности като председател на Асоциацията на българските застрахователи, председател на сдружение „Социално подпомагане на

национални футболисти ветерани”, член на УС на Фондация „Димитър Апостолов Ценов”, член на УС на Фондация „Проф. Д-р Велеслав Гаврийски”, зам.-председател на УС и акционер на футболен клуб „Академик” (Свищов), член на Академичния съвет на Висшето училище по застраховане и финанси в София.

► През 2000 г. получава награда за принос към българския спорт и олимпийско движение, а на следващата година получава приз на Асоциацията на българските застрахователи „Застраховател на годината” за проявен професионализъм в застраховането.

► През 2004 г. получава наградата „Мистър Икономика” за цялостен принос в развитието на националното стопанство, а на следващата година е отличен като „Мистър Икономика” за принос в развитието на небанковата финансова дейност.

до 600 лв. Може би трябва да се радваме, че резултатът не е бил по-лош.

► **„Булстрад” последва тенденцията на пазара. Кой фактор натежа най-силно за формираната загуба на дружеството през миналата година?**

- Това, което ни се случва на нас, няма да пропусне и компанията, които правят същото като нас. Не се изисква сложен анализ, за да се види, че загубата, която показваме през 2010 г., е най-вече заради „Гражданска отговорност”. 85% от отрицателния резултат са заради задължителната

застраховка. Останалите около 15% се дължат на „Каско”, а при другите полици по-скоро има плюс.

При „Гражданска отговорност” нараснаха изплатените щети, претенциите за обезщетения също се повишават и чувствително нараснаха събитията в чужбина. Претенциите, които идват от чужбина, са в пъти по-високи, и то за неимуществените вреди. Имушествените са приблизително 4 пъти по-скъпи, отколкото в България. При неимуществените средствата са може би 5 пъти по-големи.

При нас тенденцията е за

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

изпреварващ ръст на претендираните обезщетения. Казвам претендираните, защото това не е сумата, която ще се изплати в определен момент. Тези искания изпреварващо се повишават спрямо увеличението на премиата.

► **Имат ли тежест допълнителните изисквания, които КФН въведе по „Гражданска отговорност”?**

- Да. Част от загубата се дължи и на допълнителните резерви за събития, които са се случили, но още не са обявени. Това е по методиката, която направи КФН.

Този отрицателен ефект се вижда в края на миналата година. Положителната част от ефекта, който е свързан с намаление на комисионите, ще се консумира тепърва. Според мен имаше начин да се направят нещата по-добре.

► **Задължителната автомобилна застраховка остава основен двигател на пазара и през миналата година. По-високи цени ли са в основата на повече приходи от ГО?**

- Тя ще бъде двигател още дълги години.

Ако цената на полицата е 100%, част от парите (65%)

Предложение Пощенска банка с по-добри лихви по жилищен кредит

Жилищен кредит „Флекси“ на Пощенска банка вече се предлага при по-добри лихви, съобщиха от финансовата институция. Кредитите, отпуснати в рамките на промоционалния период, ще бъдат освободени

от такса за предсрочно погасяване със собствени средства на клиента. Банката вече предлага и възможност за подаване на онлайн заявление за кандидатстване за кредита през интернет страницата си. Таксата за кандидатстване също е изключена, обясняват от трезора. Заемът дава възможност на кредитополучателите да контролират месечните си вноски. През

избрани от него шест месеца на годината той може да намали своите месечни вноски до 50% от оригиналния размер или да ги увеличи до 200%. Кредитополучателят може и да пропусне една вноска годишно. Кредит „Флекси“ е с плаваща годишна лихва, която започва от 7% в евро. Максималният размер е до 250 хил. с изплащане до 30 години. Финансира се до 80% от стойността на имота.

Кредит SG Експресбанк си сътрудничи с „Дженерали“

Societe Generale Експресбанк ще предлага застраховка „Домашно имущество“ при преференциални условия на клиентите си, които се възползват от жилищен кредит, съобщиха от банката. Трезорът ще предлага полицата

в сътрудничество с „Дженерали България“. Банката пусна и жилищен кредит с подобрени условия, твърдят от трезора. Лихвата ще е 6.95% за заеми в евро, като не се предвиждат такси за управление и кандидатстване. Клиентите на банката няма да плащат такса за предсрочно погасяване със собствени средства, ако подадат искане за жили-

щен кредит до 30 април 2011 г. „Закупуването на дом е голяма инвестиция и една от най-важните в живота на човек, каза Ян Дюмонтей, директор „Банкиране на дребно“ в Societe Generale Експресбанк. По думите му, дори да наблюдаваме скок в бизнес активността, хората си спомнят предходните месеци на криза и се страхуват да направят толкова голяма крачка.

„Български имоти“

не ще остане водещо в поне 10 години

са рискова премия, която служи за плащания, които евентуално ще бъдат направени. Има и разходи, като комисиони за брокерите и административни разходи. Тези разходи са около 35%. Когато се твърди, че един застраховател губи, той губи, защото разходът вече е направен, но се оказва, че плащанията са повече от 65-те процента рискова премия. Плащанията достигат примерно 80%.

С наложената нова правна рамка се оказва, че в тези 35% имаме 26% комисиона и 9% административни разходи. Сега се оказва, че примерно половината от

” В момента 1/3 от полиците са „Гражданска отговорност“, 1/3 „Каско“ и останалите са друг бизнес. Нашият пазар е силно зависим от автомобилните застраховки

комисионата - 13%, пада и няма да е разход. Тези 13% може да се добавят към рисковата премия и по този начин тя става по-достатъчна. Видя се, че компаниите не промениха съществено премиите. Пипнаха ги леко, защото този допълнителен резерв, който се откри, дойде от намаляването на комисионата и това ще е така през цялата година. Този положителен ефект до някаква степен ще се консумира през тази година.

► **Автомобилното застраховане ли ще е водещо и през тази година?**

- В България няма друг

застрахователен бизнес. За следващите 10, може и повече години сме обречени да бъдем автомобилен пазар. Другите неща са прекалено малки по обем. Имуществените застраховки не растат много. Има ограничен периметър и на останалите полиците, като злополука, авиационни и морски застраховки. Търговският стокообмен също е ограничен, а там и премиите не са големи.

Затова няма нищо изненадващо, че България ще е автомобилен пазар. На развитите пазари тази пропорция е обрната - 35% автомобилни полиците

и 65% други. При нас е точно обратното. За много от участниците това са лесните пари, защото едната от автомобилните застраховки е задължителна. Цените също ще се повишават, защото се повишават и изплатените обезщетения.

Резултатът по „Гражданска отговорност“ обаче се вижда след пет години. Изплатените обезщетения през една финансова година са само около 25% от предстоящите плащания. Нека не сме толкова елементарни и да казваме имаме толкова премии и толкова изплатени обезщетения, ето го резултата. През 2011 г. можем да кажем каква е била 2006 г. за „Гражданската отговорност“.

► **Примиряват ли се компаниите с тези тенденции?**

- Компаниите няма какво да направят, защото не сме развита страна. Застраховането като част от финансовия пазар в дадена страна е един от показателите за развитие на държавата. Нашият пазар засега не изглежда така, но поне се усъвършенства в автомобилното застраховане. Като достигнем висока степен на съвършенство, ще започнем да правим и други работи, но те се случват по-бавно.

► **Ще се повишат ли приходите по „Каско“, след като автомобилните гилъри отчитат ръст в продажбите на нови автомобили през последните два месеца на 2010 и през януари 2011 г.?**

- Едва ли. Ако се погледне внимателно, се вижда, че най-продаваните автомобили са от ниския ценови сегмент. В периода на т.нар. бум - 2007-2008 г., растеше броят на продадените скъпи автомобили, а сега в този сегмент е пълно мъртвило. В момента се продават коли с цени между 10 и 20 хил. лв. и това не може коренно да промени нещата. За съживяване на автомобилния пазар трябва да има съживяване и на някои сектори в икономиката, които бяха

клиенти и купуваха стотици автомобили за някакви цели.

Сигурно ще има влияние, но то ще е символично.

► **Ще окажат ли позитивно влияние върху застраховането очакванията за икономически ръст през тази година?**

- По-скоро тези очаквания няма да имат пряко отношение към застраховането.

► **Каква ще е като цяло 2011 г. за застрахователния бизнес в България?**

- Ще бъде трудна година, защото, когато предната е била лоша, сега ще правим всичко три пъти по-внимателно. Нямаме основания да очакваме чудеса в основните сегменти на застраховането, които да помогнат на пазара да се върне в позицията на ръст. Необходимо е осезаемо повишение на брутният вътрешен продукт (БВП), а това, мисля, никой не го прогнозира в момента. Преди 3-4 години 1% ръст на БВП можеше да донесе 3-4% повишение в застраховането. Т.е. 3-4% увеличение на БВП водеше до 15-16% ръст на застрахователния пазар, който имаше накъде да расте. Сега се съмнявам 1% повишение на БВП да донесе 3-4% ръст на застраховането. Относителният дял на автомобилните полиците, специално на „Каско“, е амортизиран и влиза с ниска база. Трябва да минат 3-4 години, да има застъпване и да може тепърва да се надгражда. При някои дружества нещата може и да са по-различни, но като цяло не очаквам да се случи нещо. Ще е добре, ако няма допълнителен спад. Да приемем, че 2011 г. може да задържи положението от миналата година.

С колко нагоре може да допринесе текущо плавно покачване на „Гражданска отговорност“ и какво отражение ще даде върху цялостното състояние на пазара, е трудно да се каже. Още повече че хората нямат настройка да плащат висока цена. **П**

22 БАНКИ И ЗАСТРАХОВАНЕ

С бързите кредити най-често се купуват телевизори

Лаптопи и перални също масово се взимат на изплащане

Българите са теглили най-много "бързи" кредити за покупка на телевизори през миналата година. Това показват резултатите от класацията "JetCredit топ 10", изготвена от "БНП Париба Лични Финанси". Проучването е направено сред клиентите на компанията, които са кандидатствали за бърз потребителски кредит за стоки на изплащане.

Плазма 32 инча

Клиентите са купували телевизори на средни цени между 830 и 880 лв. показват данните на компанията за миналата година. Изследването на потребителските нагласи е показало, че най-много молби са подадени за финансиране на покупката на телевизори с размер на екрана 32 инча (81 см). От компанията уточняват, че като "търсена" се определя стока, за която е получена молба за кредит. Допълнителните характеристики, които търсят клиентите при покупката на телевизори, са при-

емникът да е с цифров тюнер и с възможности за гледане на изображения с висока резолюция (Full HD).

В изследването не са споменати марките на продуктите, които се купуват, като от "БНП Париба Лични Финанси" обясняват, че са спестили марките "с цел да бъде спазена бизнес етиката".

Модерни с лаптоп

Най-предпочитаната покупка с бърз кредит след телевизора е преносимият компютър. Клиентите на финансовата институция са купували лаптопи на цени между 970 и 1020 лв. Хората най-често избират стандартния размер преносим компютър с екран 15.6 инча и двудрен процесор Intel Pentium Dual Core с честота 2.20GHz. С кредит най-много се финансират лаптопи с памет 3 GB DDR3 и твърд диск с капацитет 500 GB. Трето място в класацията за най-предпочитана покупка с бърз кредит заемат пералните машини с

цена 500-550 лв. Най-масовото изискване е електроуредът да събира 6 кг пране и да бъде енергиен клас А.

Петицата на най-купуваните уреди с бърз кредит се допълва от стационарните компютри и хладилниците. Най-често купуваните РС имат сходни параметри с лаптопите, но са приблизително два пъти по-евтини - между 500 и 540 лв. Разбира се, подобна покупка изисква и допълнително заделене на средства за монитор. Клиентите най-често избират стационарни компютри с двудрен процесор Intel Core 2 Duo с честота 2X2.20GHz, RAM памет 3GB DDR2 и твърд диск 500 GB. Мониторът към стационарния компютър се нарежда на осмо място в класацията, като данните на кредитора показват, че клиентите са склонни да купуват най-много 19-инчови монитори на цена 210-250 лв.

Хладилникът, който е петият най-предпочитан електроуред за покупка чрез бърз кредит, най-често трябва да е комбиниран с фризер. Цените са между 640 и 680 лв., общият обем е до 300 л, а енергийният клас е А+.

Методологията

Десетте продукта, които най-често се купуват с бърз кредит, са подредени според постъпилите молби за получаване на JetCredit, обясняват от "БНП Париба Лични Финанси". Рейтингът е базиран на подадените през миналата година молби за финансиране на 283 хил. стоки. Класацията ще се изготвя на всеки шест месеца. Основната й цел е да помогне на клиентите да направят информиран избор за важни покупки за домакинството, като ги ориентира за отношението цена/качество, обясняват авторите на рейтинга. От компанията твърдят, че класацията ще даде по-добър поглед върху пазара и на търговците.

Атанас Христов

Статистика

Теглят се все повече бързи кредити

► Домакинствата в България теглят все повече от т.нар. бързи кредити, показват последните данни на Българската народна банка за резултатите и кредитния портфейл на дружествата, специализирани в кредитирането, към 31 декември 2010 г. В края на миналата година общият обем отпуснати заеми от бранша към физически лица достига близо 1.5 млрд. лв., като се повишава с 1.9% на годишна база. Данните на "БНП Париба Лични Финанси" - България показват,

че у нас компанията е отпуснала потребителски кредити на над 922 хил. клиенти, като общият размер на заемите е 1.2 млрд. лв. ► По-голям ръст при "бързите" кредити за домакинствата отчитат потребителските заеми, които са се повишили с 5.6% до 763.4 млн. лв. Жилищните кредити, отпуснати от небанковите финансови институции, са се увеличили с 2.2% и в края на миналата година са 638 млн. лв. Сравнение с банковото кредитиране показва, че кредитите за физическите лица от банките са намалели минимално с 0.8% почти до 19 млрд. лв. в края на 2010 г.

Най-купуваните уреди с "бърз" кредит

Телевизори

830-880 лв.

Размер на екрана: 32" (81 см); Full HD; Резолюция: 1920x1080

Преносими компютри

970-1020 лв.

Екран: 15.6";
Процесор: CPU INTEL PENTIUM DUAL CORE T4400 2.20GHz;
Памет: 3 GB; HDD: 500 GB

Перални машини

500-550 лв.

Центрофуза: 1000 оборота в минута;
16 програми за пране; Капацитет: 6 кг;
Енергиен клас: А

Компютри

500-540 лв.

Процесор:
Intel Core 2 Duo E3200 2X2.4GHz;
Дънна платка: MSI G31 DUAL
DDR2; Памет: 3GB; HDD: 500 GB

Хладилници

640-680 лв.

Общ обем: 300 л; Годишна консумация на ел. енергия: 258 kw/h; Енергиен клас: А+; автоматично размразяване, възможност за обръщане на вратата

Божидар Данев, изпълнителен председател на Българската стопанска камара

Легитимната цена е само тази, която признава пазарът

Пазарите няма да се стабилизируют в близките две-три години. Държавата обаче трябва да опитва да въздейства само с търговски действия, не и с регулация на цени

Визитка

Кой е Божидар Данев

► Божидар Данев е роден на 5 ноември 1939 г. в София. Образованието си завършва в Технически университет в София, след което специализира в Германия, както и в Академията на науките в Москва.

► Работил е в Българската академия на науките (БАН), в Института по техническа кибернетика като научен сътрудник, ръководител на програми и т.н.

► През 1981 г. постъпва на работа в Българската индустриална асоциация, сега Българска стопанска камара (БСК). Последователно заема позициите специалист, ръководител център, зам.-председател, а през 1993 г. става и председател. От тази година той е изпълнителен председател на БСК.

► Бил е изпълнителен директор на Софийската фондова борса. От 1995 г. досега е изпълнителен директор и член на съвета на директорите на най-голямата лизингова компания в България "Интерлийз" АД. Член е още на съвета на директорите на "Солвей Согу" АД, Индустриален холдинг "България", ПОК "Доверие" и др.

► През 2006 г. е избран и за зам.-председател на Икономическия и социален съвет на България и на Националния съвет за тристранно сътрудничество.

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

► Господин Данев, как разбирате идеята на кабинета за нов орган за контрол на цените?

- Намирам я, меко казано, за необмислена. Какво означава въобще контролиране на формирането на цените, включително и следене на спекулата и нередовността на ценообразуването? Първо, контрол в смисъла на задаване на някакви параметри на цените е немислим в пазарна икономика. Второ, цените не може и не трябва да бъдат държавно регулирани, защото това създава условия за корупция, за деформация на административната система, което е изключително опасно. И трето, всяко ценообразуване, за което има пазар и купувачи, е редовно. Ако аз съм готов

да платя два пъти по-скъпо за дадена марка кашкавал, защото ми е любим, значи няма нищо нередно.

Опитът всичко да бъде регулирано ражда дефицити в производството и социалистическите икономии близо 50 години демонстрираха подобни явления. Хелмут Шмит, бившият канцлер на Германия, е казал нещо много хубаво - пазарът е като парашут, работи само когато е отворен. Да не се опитваме да го затваряме чрез администрация.

► Може ли да бъде въведен въобще някакъв общ механизъм при формиране на цените и съответно контрола им?

- Категорично не. Всяко предприятие е уникално.

Цената на дадена стока е само тази, която се признава от пазара. А не от това, което смята даден орган за правомерно или неправомерно.

Всяко предприятие има различни обеми и мащаби, използва различни производствени технологии, енергийни източници, суровини. Индивидуални са и организацията на работата, отношенията с клиентите, доставчиците и т.н. За това и предприятията не си приличат.

В България има около 350 хил. търговци. Невъзможно е един орган да следи и контролира всяко уникално ценообразуване и да установява дали то е "нормално" според неговите разбирания.

Не може да има и общ механизъм за формиране на цена. Каква е идеята - всички да слагат една и съща надценка? Каква ще е разликата тогава между кварталния магазин, големия хипермаркет и дискаби, използва различни производители? По същата логика могат да попитат и ресторантьора, защото продава бутилка вино пет пъти по-скъпо, отколкото е в супермаркета.

► Според земеделския министър е нужен контрол, за да знаят потребителите какво консумират.

- Органите за безопасност на храните трябва да следят за тяхната безопасност. Но за качеството и цената, която те заслужават, съдят само потребителите. Пазарът каз-

ва, че ако един продукт е на висока цена, но качеството му не е задоволително, той няма да се продава. И ако магазинът поддържа високи цени за некачествени продукти, клиентите няма да ходят там. Това са истините на пазара.

Всъщност и ако се разбере, че една фирма продава с по-голяма печалба от друга, тогава какво правим? По силата на кой закон ги наказваме? Само потребителят може да даде такава "присъда". Ако той е съгласен да плаща два пъти повече за продукт, който харесва, в това няма нищо нередно.

► Министър Найденев обаче твърди, че хората сами са поускали правителството да направи нещо за цените, защото са неговолни.

- Цените не трябва да бъдат използвани като инструмент на социална политика. Регулацията на цените е крайно регресивен инструмент в търсене на оптимизация на икономическите процеси. Всеки опит за регулация, дори там, където има монополизъм, не води до особено добри резултати. Ние имаме достатъчно примери - например регулацията на цените в енергийния пазар доведе до липса на инвестиции в преносните системи. И скоршен пример е случаят от миналото лято, когато Слънчев бряг остана без ток, защото стълбовете са ръждясали. Неразвитието на газопреносната мрежа 20 години е друг пример, липса на инвестиции в топлоподаването, в енергийната ефективност и т.н. Така че, дори там, където има нужда от регулация, се раждат деформации.

При отворена икономика и при пазарните условия на функциониране големите колебания в цените невинаги зависят от българското правителство и българските производители.

Проблемът е как с пазарни начини да намалим влиянието на тези външни колебания.

► Спекула е гума, която чуваме твърде често на пазара на храни?

- Колебанията в цените винаги раждат спекула, но тя понякога е и полезна и води до преливане на инвестиции от един пазар в друг. Контролът на нормите на печалби не е метод за бор-

” България е ресурсопотребяваща страна и сме особено чувствителни към сътресенията на световните пазари

ба със спекулата. Ние сме отворен пазар, а в момента международните цени на някои суровини са неустойчиви. Това поражда условия за спекула. Случва се в цял свят, а ние ще го усещаме осезаемо, защото сме ресурсопотребяваща страна.

Кризата доведе и до натрупване на големи свободни средства и търсене на нови инвестиционни интереси, които се насочват и в спекулация с храни. Преди бяха в акции, в други определени сектори като имоти, но напоследък са в суровини и материали. За това скача и цената на определени суровини. А ние сме ресурсопотребяваща страна и тези процеси ни засягат сериозно и ние сме чувствителни към сътресенията на световните пазари. От друга страна, в последните няколко години се създаде мост между цените на петрола и храните. Зърното, от една страна, е в основата на биодизела, а от друга - производството му е зависимо от горивата. Със сегашните събития е сигурно, че петролът ще поскъпва и догодина няма да спаднат цените, както някои си мислят. Тази вълна ще утихне най-рано след две-три години и поскъпването на живота ще е осезаемо. Трябва да сме готови за това.

► Има ли тогава решение на ситуацията?

- Едно от решенията е държавата чрез обществена поръчка и кредитно финансиране да предостави на търговския агент задачата да закупи на зелено зърното от реколта 2011 при две условия: първо, определена норма на печалба за търговския агент и, второ - продукцията да бъде насочена само за вътрешния пазар при определени лимити на разпределение. Другият вариант е също по линията на обществена поръчка да се предостави кредитен ресурс на търговец да внесе по-евтино зърно. Това са пазарните варианти за намеса на държавата, за да се регулират цените и пазарът за догодина да се успокои.

Ани Когжаиванова

Стремителното падение на Чичо Чарли го отведе на върха

На практика зад туйтовете на холивудския актьор Чарли Шийн стои тайната на социалната реклама

► Чарли Шийн и порно "богинята" Бри Олсън разкриха слабостта си към шоколадовото мляко в Twitter. Производителите на млякото Broguiere's Dairy съобщиха, че рекламата не е била платена

От шест месеца насам Чарли Шийн се вози на увеселителното влакче на успеха - от върха на славата като най-високоплатен телевизионен актьор до развод, погром в хотелски стаи, злоупотреба с кокаин, връзки с множество порноактриси (наричани от него "богини") до влизане в Книгата на Гинес за събиране на 1 млн. последователи в Twitter. Това е вторият Гинес рекорд на звездата от телевизионния сериал "Двама мъже и половина". Първият беше за най-висок хонорар - 1.25 млн. USD на епизод.

Тайната на успеха му? Стремителното спускане на Чарли е мрачната фантазия на всеки студент. Въпреки че общественото мнение се мръщи на лудориите му, идеята да притежаваш "богини" и да оставиш живота си да излети извън контрол донесе на актьора свежа и чудновата слава.

Измеренията на Twitter успеха

С епохалното му стъпване в дебрите на Twitter спектакълът "Чарли Шийн" започна да добива измерения, сравними с най-добрите дни на Майкъл Джексън, провисил бебето си през прозореца. Акаунтът на актьора беше създаден на 1 март и за 25 часа и 17 минути успя да събере над 1 млн. последователи. А това далеч не е последната цифра, с която той ще се похвали. В рамките на няколко минути Чарли събра повече от 60 хил. последователи и достигна резултат 57 по стандарта Klout за влияние в мрежата (максималният брой точки е 100), без дори да туйтва. До момента профилът му - Twitter@CharlieSheen - има повече от 2 млн. последователи и се очаква да задмине досегашните рекордьори

Лейди Гага с 8.5 млн. последователи и канадския попизпълнител Джъстин Бийбър със 7.8 млн.

Човек наистина може да проследи спускането на Шийн по наклонената плоскост и да разбере, че то съвсем не е спускане, а добре калкулирано изкачване. Целта? Пари, разбира се.

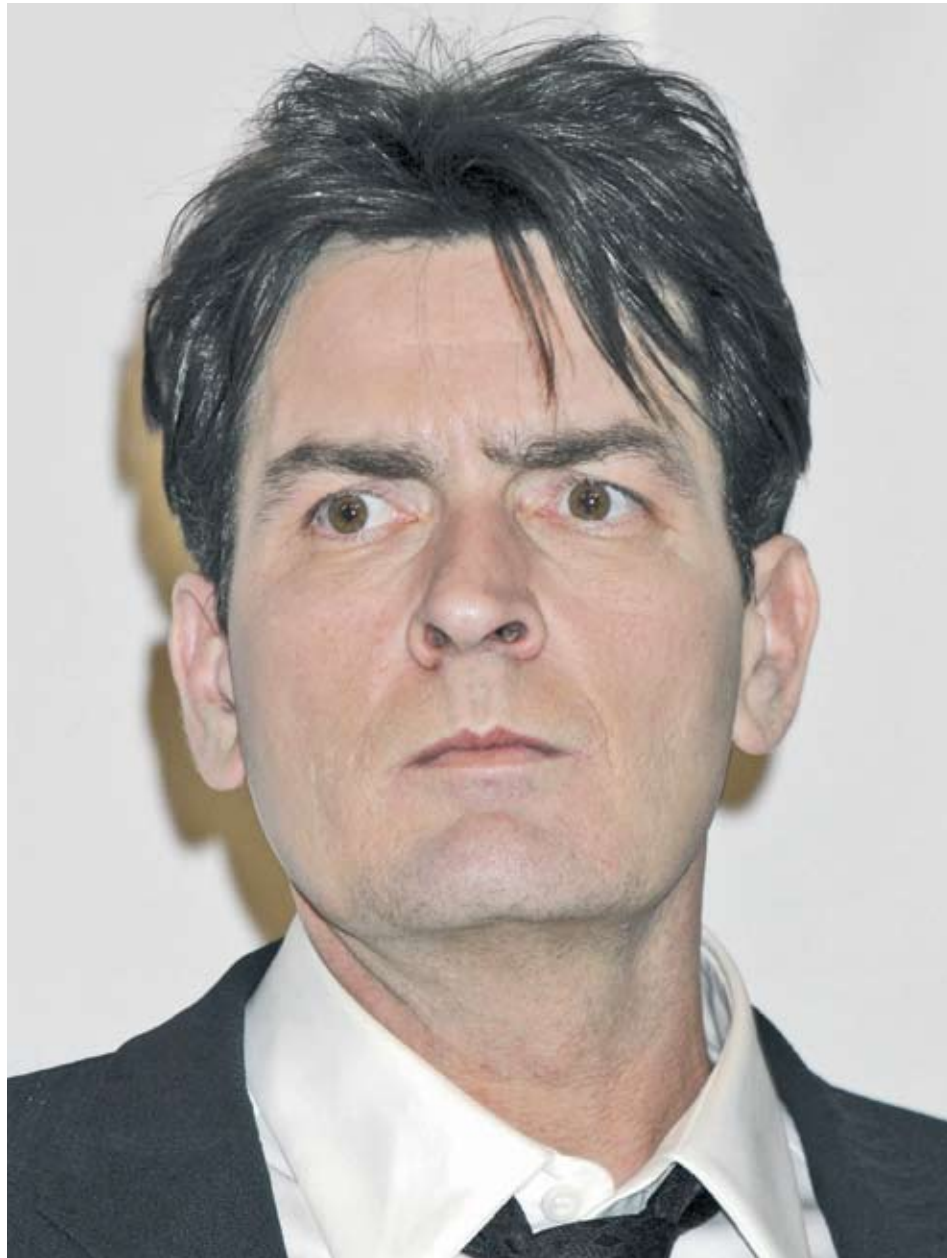
През последните месеци Шийн не само отказа да се лекува от наркотична зависимост, но и се нахвърли публично срещу Чък Лори, създателя на "Двама мъже и половина". Нападките му бяха толкова остри, че Warner Bros и CBS в съвместно изявление обявиха, че прекъсват заснемането на следващите серии на "Двама мъже и половина" "заради съвкупността от изказвания, поведение и състояние на

Побеждавам. Харесайте си порок

Синовете ми са добре... Пътят ми вече е ясен... Поражението - невъзможно...!

Чарли Шийн в Twitter (след като прегава синовете си на полицията, защото му е отнето попечителството)

Чарли Шийн". В отговор Шийн заяви, че ще се върне в сериала само ако удвоят хонорара му на 3 млн. USD на епизод. Резултатът - Шийн беше официално уволнен, а осмият сезон на сериала остана незавършен с 16 епизода вместо обичайните над 20 (най-често 24).

Така Чичо Чарли трябваше да си намери нова работа. А какво по-приятно от това да туйтваш за пари? Причината Шийн да потвърди Twitter акаунта си толкова бързо беше, че интернет агентът Ad.ly стана посредник на профила му. Актьорът сключи договор с компанията, според който той трябва да пуска реклами на определени продукти между редовните си статуси. Шийн нарече сделката "дойна крава" за пари и обяви, че очаква да направи над 1 млн. USD от нея.

Над 5000 звезди, сред които Парис Хилтън, Марая Кери, Крис Браун, Фифти Сент, Кристиано Роналдо и Снуп Дог, печелят солидни хонорари именно по този начин. От туйтането наистина може да се печели. Холивудската актриса Ким Кардашан например получава 10 хил. USD за всеки статус. Хонорарът зависи от броя

на хората, които отиват на линка.

Силата на туйтовете на Шийн е очевидна. Той пуна снимка с приятелката си, която държи бутилка шоколадово мляко на калифорнийската компания Broguiere Dairy. От фирмата съобщиха, че са били засипани от обаждания дали Шийн не е станал рекламно лице на продуктите й. От Broguiere Dairy обаче категорично отхвърлиха появилите се твърдения, че рекламата е била платена.

Лошото момче на Холивуд дори не трябва да измисля туйтовете си сам. Агентът ad.ly има цял екип от професионални туйтър сценаристи, които пишат статусите на Шийн. Директорът на компанията Дерек Рей споделя: "Звездите казват 'хей, вижте това!' и нашите писатели се грижат за небрежното звучене на туйтовете, за да не се разбере, че са реклама." От компанията твърдят, че най-добрият начин рекламата да навлезе в социалните медии е чрез звездите.

► "Победител...! 2012... 'winner', гласи туйтът на Чарли под тази снимка. Освен да грабне Оскар, актьорът си е поставил за цел наградите да се казват 'Charlies' вместо 'Oscars' и да носят неговия лук

Безплатен обяд няма "Винаги има група хора, които си мислят, че всичко трябва да е безплатно. Това е просто наивно", казва изпълнителният директор на ad.ly Арни Гулов-Сингх пред Associated Press. "Ко-

гато основахме компанията, приятелите ни в Google ни гледаха възмутено и ни питаха как може да замърсяваме мрежата. Казах им: "Погледнете се в огледалото. Вижте си компанията. Целият ви бизнес се гради на добавянето на реклами към всичко." Звездите създават ценно съдържание и имат право да го осребрят. Иначе защо да го създават?", пита риторично Гулов-Сингх.

Чарли Шийн наистина "побеждава", както обяви в първия си туйт. И то защото използва всички модерни инструменти на славата, които може да използва една публична фигура. Съвременната звезда няма нужда да има покритие, за да бъде известна. Като превърна страницата в течащ "дневник на един луд", Шийн сложи черешката върху тортата на ексцентричното си морално падение, изкачващо се към върха. Държейки се все по-откачено и по-откачено, Шийн се превръща в навлезе в социалните медии е чрез звездите. Телевизионните звезди идват и си отиват. Но дрогираният Шийн, който иска да се ожени за две порноактриси едновременно, е нещо, което не се забравя. Така поне изглежда "победителят".